

Visio Onderwijs

Deel 1
Schoolgids Breda 2023-2024

Visio

Inhoud

Voorwoord	3
1 Onze School	6
1.1 Algemene informatie	6
1.1.1 Directeur, schoolleider en coördinatoren	6
1.1.2 Locatie en gebouwen	6
1.1.3 Contactgegevens	6
1.1.4 Film Visio Onderwijs Breda	6
1.1.5 Afdelingen en groepssamenstelling	6
1.1.6 Aantal leerlingen per 1 oktober 2022	6
1.1.7 Visio Onderwijs Breda in 2023 – 2024	7
1.2 Onze visie op onderwijs	7
1.3 Schooltijden, vakken en lessen	9
1.3.1 Schooltijden so-(e)mb & vso-(e)mb	9
1.3.2 Lesmethodes	10
1.3.3 Uitleg aangepaste vakken binnen cluster 1	10
1.4 Ons team	17
2 Praktische informatie van A tot Z	18
3 Kwaliteit van ons onderwijs	24
3.1 Verantwoording Leeropbrengsten april 2023	24
3.1.1 Opbrengsten so	24
3.1.1.1 Resultaten so	25
3.1.1.2 Sociaal-emotionele opbrengsten so	26
3.1.2 Opbrengsten vso-mb (doelgroep 1-4) april 2023	27
3.1.2.1 Resultaten vso	28
3.1.2.2 Sociaal-emotionele opbrengsten vso-mb	29
3.2 Verantwoording sociale veiligheid en tevredenheid	31
3.3 Verantwoording in- en uitstroom	32
3.3.1 Instroom	32
3.3.2 Uitstroom uit so en vso	35
3.3.3 Ambulant onderwijskundige begeleiding (aob)	36
3.4 Verantwoording bestendinging	36
4 Onderwijskundige ontwikkelingen in de school	40
4.1 Kwaliteitszorg en ambitie	40
4.1.1 Inspectiebeoordeling	40
4.1.2 Predicaat Excellente school	40
4.1.3 Het Jaarplan	41
4.2 Sociale veiligheid	44
4.2.1 Gedragsregels in het onderwijs	44
4.2.2 Pedagogisch klimaat	44
4.2.3 Visie op intimiteit en seksualiteit onderwijs Breda	45
4.4 Burgerschapsvorming: "thuis komen in de wereld"	47
5 Medezeggenschap	49
6 Bijzondere samenwerkingen	50

Voorwoord

Visio Onderwijs maakt deel uit van Koninklijke Visio, expertisecentrum voor slechtziende en blinde mensen. Leerlingen met een visuele beperking, al dan niet in combinatie met een andere beperking, kunnen bij ons terecht tijdens hun volledige onderwijsloopbaan. Wij bieden primair en voortgezet onderwijs aan op scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs, evenals ambulante onderwijskundige begeleiding voor kinderen die onderwijs volgen op reguliere of speciale scholen voor basis-, voortgezet en vervolgonderwijs (mbo, hbo en wo).

Deze schoolgids geeft uitgebreide informatie over ons onderwijs op onze scholen voor kinderen en jongeren met een visuele en/of meervoudige beperking. De gids is vooral een naslagwerk. U kunt specifieke thema's makkelijk opzoeken via "ctrl F". Via de button rechts-onder ◀ kunt u snel de Inhoudsopgave raadplegen en naar het gewenste hoofdstuk/paragraaf gaan.

Naast dit voorwoord bestaat de complete schoolgids uit twee andere delen.

Deel 1 "De Visio-school" gaat specifiek over de school van uw kind en biedt o.a. praktische informatie en een verantwoording van (de resultaten van) het onderwijs-aanbod.

Deel 2 "Onderwijs van Visio" gaat meer algemeen in op onze expertise en de organisatie en inhoud van de verschillende schoolsoorten (so, vso, (e)mb) en ambulante onderwijskundige begeleiding. U vindt de volledige schoolgids op www.visio.org/onderwijs.

Strategie Wendbaar

De kernactiviteiten van Visio zijn volgens het huidige strategieplan weergegeven in vier bouwstenen:

Bouwsteen 1. Wendbaar met onze cliënten en leerlingen

Onze cliënten en leerlingen merken dat onze diensten aansluiten op hun (veranderende) behoeften. We nemen hun vraag als uitgangspunt en werken goed met hen samen.

Bouwsteen 2. Wendbaar door onze medewerkers

In een wendbaar Visio geven medewerkers vorm en inhoud aan wendbaarheid in de relatie met de cliënt/leerling en met collega's. Medewerkers luisteren naar de behoeften van cliënten/leerlingen en naar elkaar. We werken met een ondernemend perspectief binnen duidelijke kaders. Vanuit onze expertise, kennis en persoonlijk leiderschap gaan we op zoek naar andere ideeën en betere oplossingen. Door te luisteren, te verbinden en te doen. We vergroten onze trots op Visio, waarin iedereen samenwerkt met passie voor de cliënt en leerling.

Bouwsteen 3. Wendbaar in de maatschappij

We vergroten het bereik van onze kennis en expertise door deze beschikbaar te maken voor iedereen in Nederland. Dit betekent dat iedereen met een visuele beperking of met iemand in zijn omgeving met een visuele beperking online vrije toegang heeft tot expertise en kennis. Ook vragen we aandacht voor en pakken een actieve rol in het oplossen van maatschappelijke obstakels voor slechtziende en blinde mensen. Zo bouwen we samen met relevante partijen en stakeholders aan een inclusieve samenleving.

Bouwsteen 4. Wendbaar als organisatie

Om een wendbare organisatie te zijn, uniformeren we leerling- en cliëntprocessen met ruimte voor maatwerk. We bouwen aan efficiënte ondersteunende processen zodat we kunnen inspelen op de veranderende vragen van cliënten en leerlingen. "De reis" van de cliënt/leerling is hierbij leidend. Visio is blijvend financieel gezond ingericht om de continuïteit op lange termijn te borgen.

Wendbaar Visio in relatie tot onderwijs

In het nieuwe schooljaar 2023-2024 starten we met de uitvoering van ons nieuwe instellingsplan (schoolplan). Dat plan is in samenspraak met leerlingen, ouders, medewerkers en andere betrokkenen tot stand gekomen en is afgeleid van de landelijke Visio-koers "Wendbaar". Er wordt gewerkt aan een wendbaar Visio door bij het realiseren van plannen, programma's en projecten tegelijkertijd in te zetten op gedrag, leiderschap en cultuur. Dit gebeurt aan de hand van een waardenkompas met de kernwaarden:

Visio Waardenkompas

De missie "Meedoen mogelijk maken" is "het ware noorden" in het kompas. Het kompas geeft richting om op de wendbare koers te blijven. De gezamenlijke waarden in gedrag en cultuur zijn de basis voor hoe we bij Visio werken, samen met cliënten/leerlingen, collega's en andere organisaties.

Voor Visio Onderwijs is de missie "Meedoen mogelijk maken" in het instellingsplan vertaald in het motto "perspectief voor ieder kind": Visio Onderwijs wil ieder kind met een visuele beperking, met al zijn mogelijkheden, beperkingen, talenten en bijzonderheden, zo goed mogelijk ondersteunen bij zijn voorbereiding op de toekomst.

Visio Onderwijs biedt leerlingen alle benodigde ondersteuning, hulp en tools, met het doel dat zij nu en als (jong) volwassene – passend bij hun mogelijkheden:

- zo zelfstandig, zelfredzaam en autonoom mogelijk door het leven gaan
- volwaardig participeren in een steeds veranderende maatschappij
- als wereldburger de wereld tegemoet treden.

Het onderwijs op de Visio-scholen sluit nadrukkelijk aan bij het onderwijs op reguliere scholen. Op aangepaste wijze hanteren wij dezelfde kerndoelen als in het regulier basis- en voortgezet onderwijs.

Voor leerlingen vanaf 12 jaar is er de mogelijkheid om praktijkonderwijs, vmbo of havo te volgen, gericht op uitstroom naar Arbeid of Vervolgonderwijs.

Leerlingen met een (ernstige) meervoudige beperking kunnen deelnemen aan praktisch onderwijs, gericht op het ontwikkelen van vaardigheden voor uitstroom naar Dagbesteding, Arbeidsmarktgericht Beschut werk of Beschut werk Arbeid. Alle leerlingen kunnen een diploma of verklaring van deelname aan onderwijs verwerven.

Het onderwijs op onze scholen is maatwerk dat groepsgericht wordt ingevuld. We werken in kleine groepen, waarbij ruimte is voor het tempo en ontwikkelingsniveau van iedere leerling. We vinden het belangrijk dat kinderen met plezier naar school gaan en we investeren in maximale sociale veiligheid. Dit is een voorwaarde voor elke leerling om zich goed te ontwikkelen en goed te kunnen leren. We vinden het van groot belang alle leerlingen te stimuleren tot maximale zelfstandigheid en zelfontplooiing. We streven voor al onze leerlingen op de Visio-scholen en in de ambulante onderwijskundige begeleiding naar het mogelijk maken van volledige maatschappelijke integratie en participatie.

Ontwikkelingen binnen het onderwijs

Goed en Excellent onderwijs

Het is en blijft de ambitie van Visio Onderwijs om het best mogelijke onderwijs en de best mogelijke begeleiding te bieden. In dat opzicht is onze missie geslaagd te noemen, in de afgelopen periode hebben maar liefst acht scholen het predicaat goed behaald en zes afdelingen tevens het predicaat excellent!

Helaas heeft de overheid de predicaten "Goed" en "Excellent" onlangs afgeschaft. Een bijzonder besluit in een periode waarin de kwaliteit van het Nederlandse onderwijs juist toe is aan een stimulans voor beter onderwijs. Goed en excellent of niet; de scholen en diensten voor ambulante begeleiding van Visio zullen zich blijven inzetten voor het allerbeste onderwijs voor slechtziende en blinde leerlingen!

Eigentijds onderwijs en eigentijdse begeleiding

Visio Onderwijs wil eigentijds onderwijs en eigentijdse begeleiding bieden, met een optimale inzet van de nieuwste digitale en technologische mogelijkheden.

Dit doel vraagt om continue aandacht voor innovatie en expertiseontwikkeling. En om het continu vernieuwen van het onderwijs en de begeleiding, zodat nieuwe methoden, expertise en hulpmiddelen worden verankerd in ons aanbod en ons handelen. Visio Onderwijs is daar voortdurend mee bezig.

In 2021 is de start gemaakt met een bestedingsplan voor de komende tien jaar om ons onderwijs en onze begeleiding nog beter te maken op het gebied van kwaliteit, innovatie en expertise. De komende jaren wordt er veel geïnvesteerd in deze thema's. Om met name mensen vrij te spelen voor de doorontwikkeling en borging van innovatie en expertise heeft een succesvolle wervingscampagne geleid tot 35 nieuwe medewerkers.

■ **Kwaliteit**

Visio Onderwijs werkt voortdurend aan het verhogen van haar kwaliteit. Zo zetten wij de komende jaren in op het:

- optimaliseren van (de borging van) procedures. Ons kwaliteitssysteem wordt voor de borging van onze kwaliteit op centraal of lokaal niveau opnieuw "geladen" met kwaliteitskaarten en ambitiekaarten
- benutten van data om de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding verder te vergroten
- naar behoefte van leerlingen realiseren van een passend aanbod van Kind & Jeugd samen met andere domeinen
- fors investeren in het realiseren van een adequate, bij de individuele leerling passende transitie van school naar werk. Dat doen we onder meer door een kwartiermaker Arbeid aan te stellen en de leerlijn Kritische Succesfactoren (KSF) binnen de scholen en de aob uit te rollen
- vergroten van de toegankelijkheid van onderwijsleermiddelen aan de bron. Er vinden onder meer bewustwordingssessies plaats bij uitgevers van educatieve materialen en Visio Onderwijs is vertegenwoordigd in de Brailleautoriteit. Momenteel loopt een intensief lobbytraject om de toegankelijkheid verankerd te krijgen in de Nederlandse wetgeving
- continu blijven werken aan nieuwe innovaties en hulpmiddelen met nationale en internationale partners binnen Visio Onderwijs.

We verantwoorden ons graag over de kwaliteit van ons onderwijs aan u en externe partijen, omdat we geloven dat kritische feedback ons onderwijs nog beter kan maken. We hechten veel belang aan een goede relatie met de leerlingen en met u als ouder. Waar mogelijk werken we graag met u samen. We nodigen u en uw kind uit om uw verwachtingen met ons te delen en vorm te geven. Tips, opmerkingen en kritische noten zijn van harte welkom. Daarmee stelt u ons in staat om voor alle leerlingen binnen Visio Onderwijs, het beste onderwijs te realiseren en daarmee optimale kansen te creëren voor een goede toekomst. We wensen u en uw kind een goed schooljaar 2023-2024 toe.

Mede namens de Raad van Bestuur,

Directeur Onderwijs, Koninklijke Visio
Marcel Janssen

De schoolgids is vastgesteld door de Raad van Bestuur van Visio op 1 juni 2023.

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad van Visio Onderwijs heeft ingestemd met de schoolgids op 21 juni 2023

Deel 1 Schoolgids Visio Onderwijs Breda 2023-2024

1 Onze School

1.1 Algemene informatie

1.1.1 Directeur, schoolleider en coördinatoren

Directeur: Marcel Janssen
Schoolleider: Rachel Kemperman
Coördinatoren: Rijan van Geene en Miriam van Hees

1.1.2 Locatie en gebouwen

Visio Onderwijs Breda ligt aan de rand van het Mastbos in Breda. Direct naast de school bevindt zich Visio Wonen & Dagbesteding De Blauwe Kamer waar wij intensief mee samenwerken. Het schoolgebouw van Onderwijs Breda is afgestemd op de mogelijkheden van onze leerlingen met een visuele beperking.

1.1.3 Contactgegevens

Bezoekadres:
Galderseweg 65, 4836 AC Breda
Correspondentieadres:
Postbus 4621, 4803 EP Breda
Telefoon: 088 585 82 00 (bij geen gehoor: 06-21313706)
Email: onderwijsbreda@visio.org
Website: www.visio.org

1.1.4 Film Visio Onderwijs Breda

Bekijk via www.visio.org/onderwijs-breda het filmpje dat een mooi beeld geeft van onze school.

1.1.5 Afdelingen en groepssamenstelling

Visio Onderwijs Breda biedt onderwijs aan leerlingen met visuele en een meervoudige beperking. De school bestaat uit twee afdelingen: speciaal onderwijs voor leerlingen met een meervoudige beperking (so-(e)mb) en voortgezet speciaal onderwijs voor leerlingen met een meervoudige beperking (vso-(e)mb).

Bij het basisonderwijs onderscheiden wij:

- **So-mb**: speciaal onderwijs voor leerlingen met een visuele, verstandelijke en mogelijk motorische beperking van 4 tot 12-14 jaar
- **So-emb**: speciaal onderwijs voor leerlingen met een visuele, verstandelijke en mogelijk motorische beperking van 4 tot 12-14 jaar.

Bij het voortgezet onderwijs onderscheiden wij:

- **Vso-mb**: voortgezet speciaal onderwijs voor leerlingen met een visuele, verstandelijke en mogelijk motorische beperking van 12 tot 20 jaar
- **Vso-emb**: voortgezet speciaal onderwijs voor leerlingen met een visuele, verstandelijke en mogelijk motorische beperking van 12 tot 20 jaar.

Een groot deel van de leerlingen heeft naast de in deze alinea omschreven beperkingen nog een andere beperking. Denk bijvoorbeeld aan een autisme verwante contactstoornis (ASS). Ook zijn er werkplekken ingericht voor de aob'er.

- **Ambulante onderwijskundige begeleiding (aob)**: voor leerlingen van alle leeftijden en opleidingsniveaus met een visuele beperking in het regulier of ander speciaal onderwijs buiten Visio.

Een uitgebreide toelichting op de afdelingen vindt u in [deel 2 van de schoolgids](#).

1.1.6 Aantal leerlingen per 1 oktober 2022

Leerlingaantallen oktober 2022 Visio Onderwijs Breda:

Afdeling	Aantal leerlingen	Aantal leerlingen procentueel
So-mb	9	35%
So-emb	17	65%
Totaal so	26	45%
Vso-mb	4	12%
Vso-emb	28	88%
Totaal vso	32	55%
Totaal so en vso	58	100%

In bovenstaande grafiek is terug te zien dat de vso-afdeling van Visio Onderwijs significant meer emb (ernstig meervoudig beperkte leerlingen) huisvest dan het so-gedeelte van de school. De verklaring hiervoor is tweeledig: er worden meer jonge mb-leerlingen aangemeld dan een aantal jaar geleden en veel van deze leerlingen stromen, voordat ze de overstap naar de vso-afdeling maken, uit naar Visio Onderwijs Rotterdam of Grave.

1.1.7 Visio Onderwijs Breda in 2023 – 2024

Onder voorbehoud van (on)verwachte nieuwe instroom gaan we in schooljaar 2023-2024 op school werken met negen groepen. In het schema hieronder is op basis van uitstroomperspectieven te zien in welke doelgroepen de leerlingen op dit moment zijn ingedeeld.

		Doelgroep				
		1-2	3	4	5-7	
S ₀	0 jaar	Peuterrevalidatie (R&A)				
	4 jaar		4	2		
	6 jaar	4	2	3	1	
	9 jaar	3	4	3	1	
V _{so}	12 jaar	6	5			
	15 jaar	8	5	3		
	18 jaar	2				
	20 jaar	Belevingsgerichte of taakgerichte dagbesteding		Beschut werk	Arbeid	Arbeid of vervolgonderwijs

1.2 Onze visie op onderwijs

Het motto van Visio Onderwijs is "Perspectief voor ieder kind". Meedoen mogelijk maken vanuit optimaal onderwijs en optimale begeleiding voor leerlingen met een visuele beperking in een passende leeromgeving en passend bij hun mogelijkheden is daarbij het uitgangspunt.

Het doel van (v)so-onderwijs is om de leerlingen toe te rusten voor het vervolgonderwijs.

Het doel van het vso-mb onderwijs is om de leerlingen toe te rusten voor:

- werk of dagbesteding, waar de werknemer voldoening uit haalt en zijn talenten in kan blijven ontwikkelen
- woonsituaties, waarin de bewoner zich zo zelfstandig mogelijk met dagelijkse handelingen redt, veilig voelt en aan leefregels houdt
- vrije tijd, waarbij de volwassene activiteiten kiest en uitvoert waar hij van ontspant en geniet

- samenleven, waarbij de volwassene in een sociaal netwerk functioneert, kennis heeft van de wereld om zich heen, zich geaccepteerd voelt in de maatschappij en sociaal vaardig de wereld tegemoet treedt.

[Zie deel 2](#) voor een meer uitgebreide toelichting op ons motto, ambitie en visie op Onderwijs.

Onze visie op leren is op verschillende niveaus uitgewerkt met als resultaat onze visiepiramide. Deze is gebaseerd op de piramide van Dilts & Bateson en de doeldomeinen van Biesta.

[Zie deel 2](#) voor een uitgebreide toelichting op ons motto en onze ambitie plus visie op onderwijs.

Visio Onderwijs Breda: "Thuis komen in de wereld"
Onderstaande visie is een aanvulling vanuit Onderwijs Breda op de landelijke visie op onderwijs van Koninklijke Visio. De landelijke visie zal in de loop van

dit schooljaar herijkt en opnieuw vastgesteld worden. Daarop volgend zal ook de daarvan afgeleide visie van onze school geëvalueerd en zonedig aangepast worden. De beperkingen van de leerlingen vragen om aanpassingen van ons onderwijs. De medewerkers staan dagelijks voor de taak de ziende wereld voor onze leerlingen begrijpelijker te maken. Daarbij houden we rekening met de mogelijkheden en beperkingen van iedere leerling.

Wij werken opbrengstgericht. Dat houdt in dat we systematisch en doelgericht werken aan het maximaliseren van de prestaties van onze leerlingen. Onderwijs heeft invloed op drie domeinen in het leven van een mens namelijk op de kwalificatie; de subjectivering of persoonsvorming en op de socialisatie (Biesta 2012). Ons onderwijs is daarom gericht op alle drie de domeinen. We stellen zo hoog mogelijke, realistische doelen voor al onze leerlingen. We willen niet volgen maar uitdagen. Dat doen we op het gebied van cognitieve vaardigheden (kwalificatie), sociale vaardigheden (socialisatie) en in het vormen van een eigen persoonlijkheid (subjectivering). We handelen doelgericht en planmatig op basis van analyse van data over leerlingprestaties. Dit gebeurt onder andere in professionele leergemeenschappen (PLG-commissies). Regelmatig wordt de kwaliteit van ons onderwijs op leerling-, groeps-,

locatie-, instellings- en clusterniveau gemeten, vergeleken en zo nodig bijgesteld.

Het belangrijkste doel van ons onderwijs is dat onze leerlingen op hun eigen wijze "thuis komen in de wereld".

Didactische en pedagogische aanpak

Elk kind heeft recht op onderwijs, ook een kind met een visuele meervoudige beperking. Alle kinderen kunnen leren. Onderwijsvoorwaardelijke zorg is daarbij soms echter noodzakelijk. Vertrouwen en veiligheid is voor leerlingen bij Visio onderwijs Breda de start om tot leren te komen. We zoeken naar de intrinsieke motivatie en sluiten daarbij aan bij de belevingswereld van de leerlingen. Ons onderwijs staat in het teken van "ervaren", daarbij wordt gebruik gemaakt van de zone van de naaste ontwikkeling.

De maatschappij wordt naar binnen gehaald en vice versa om ons motto "thuiskomen in de wereld" gestalte te kunnen geven. Om dit te bewerkstelligen zijn we zichtbaar aanwezig in de samenleving. Leren doe je heel de dag door, ook op momenten waarbij leren niet vanzelfsprekend lijkt.

Onderwijs wordt zo veel mogelijk "met de handen op de rug" gegeven om zo de leerling uit te dagen zo autonoom mogelijk te worden, zelfvertrouwen te

stimuleren, uit te dagen en eigenwaarde te creëren. De mate waarin de leerling regie kan nemen is afhankelijk van de aard van zijn/haar beperking. De lessen bestaan uit een bewuste stimulans van talenten en positief gedrag. Wij streven ernaar dat de leerling optimaal tot leren komt en moeilijk verstaanbaar gedrag vroegtijdig gesignaleerd wordt.

In samenspraak met de leerling, de ouders en de klassenleiding wordt het leerstofaanbod op elkaar afgestemd. De onderwijsmedewerker is zich altijd bewust van de stijgende lijn in ontwikkeling die wij nastreven en zoekt multidisciplinair naar oplossingen als deze lijn stagneert.

Expertise

De uniciteit van onze doelgroep vereist specifieke expertise. Visio Onderwijs Breda hecht daarom veel waarde aan het behouden en ontwikkelen van expertise. Kennis en expertise wordt gedeeld met elkaar en door na- en bijscholing vergaard, zo mogelijk in samenwerking met de verschillende domeinen binnen Visio. Bij het aanstellen van nieuwe medewerkers is het bezitten of het verkrijgen van de juiste expertise noodzakelijk.

Stakeholders

Visio Onderwijs Breda werkt zo optimaal mogelijk aan de ontwikkeling van de leerling, daarom wordt er nauw samengewerkt met de andere domeinen binnen Visio en met diverse externe instanties. De expertise van onze stakeholders wordt gebruikt om ons onderwijs vorm te geven.

Brede school

Visio Onderwijs Breda en de afdeling flexzorg van De Blauwe Kamer werken intensief samen in het bieden

van Buitenschoolse Specialistische Begeleiding (nabij schoolse begeleiding), weekendopvang, logeeropvang en vakantieopvang. Daarnaast verzorgt de flexzorg "zorg in onderwijs" een onderwijsvoorwaardelijk zorgarrangement. Meer hierover is verderop in de schoolgids terug te vinden.

1.3 Scholttijden, vakken en lesuren

1.3.1 Scholttijden so-(e)mb & vso-(e)mb

Maandag	09.15 – 15.30 uur
Dinsdag	09.15 – 15.30 uur
Woensdag	09.00 – 12.30 uur
Donderdag	09.15 – 15.30 uur
Vrijdag	09.15 – 15.30 uur

Visio Onderwijs Breda hanteert een continuurooster. Dat wil zeggen dat de leerlingen van 09.15 uur tot 15.30 uur op school aanwezig zijn. Dit schooljaar zal gebruikt worden om in overleg met alle betrokkenen het "vijf gelijke dagen-model" te onderzoeken. De lestijden zijn dan elke dag gelijk, ook op de woensdag. De verwachting is dat dit voor veel leerlingen meerwaarde heeft. De korte woensdag maakt dat de verhouding reistijd en effectieve leertijd op de woensdag discutabel is. Daarnaast zal het de werkdruk voor medewerkers verlagen omdat er dagelijks meer tijd voor overleg en voorbereiding na lestijd is. Visio Onderwijs Haren en Breda onderzoeken deze aanpassing van lestijden gezamenlijk.

Pauses

Een gezamenlijke pauze waarbij de in de klas geldende afspraken rondom communicatie en structuur vaak losgelaten (moesten) worden, leverde geen meerwaarde voor de leerlingen op. Echter vanuit wetenschappelijk onderzoek is bewezen dat 15-30 minuten verblijven in de buitenlucht het kortetermijngeheugen bevordert, een positief effect heeft om meer mentale energie te krijgen, het cortisolniveau verlaagt en het de vitamine D-inname bevordert. Daarom is afgesproken dat iedere leerling van Visio Onderwijs Breda 30 minuten naar buiten gaat. In plaats van pauzetijd hebben we er echter voor gekozen dat dit gebeurt in onderwijstijd. Hier is de invulling dan ook op afgestemd en gekoppeld aan de leerlijnen (buiten)spel.

Alle leerlingen binnen de school werken met een inspannings- en ontspanningsprogramma. Hierdoor krijgen de leerlingen door de dag heen, in een vertrouwde omgeving, met vertrouwde klassenleiding rust/pauze op maat aangeboden. Dit kan per leerling en per klas variëren, afhankelijk van de individuele

Mustafa in de schommel.

behoefte van de leerling. Hierdoor bestaat de schoolbrede pauze niet meer.

1.3.2 Lesmethodes

Lesmethodes zijn zelden zonder aanpassingen bruikbaar voor de leerlingen. Daarnaast zal een leraar altijd concreet materiaal gebruiken om de lessen te verduidelijken. Een overzicht van de gebruikte methoden binnen onze school is op te vragen.

Dedicon levert op verzoek lesmethodes in braille, digitaal of vergroot zwartschrift aan lezende leerlingen.

Vakonderwijs

Voor de volgende vakken hebben we speciaal opgeleide vakleraren/therapeuten/trainers:

- muziek
- bewegingsonderwijs (inclusief zwemmen)
- oriëntatie en mobiliteit
- communicatie
- ASS-expertise (aan autisme verwante stoornis).

Leer- en ontwikkelingslijnen programma EduMaps
Sinds 2019 zijn alle scholen van Visio en Bartiméus met het leer- en ontwikkelingslijnen programma EduMaps gestart. Dit maakt het mogelijk voor alle schoolvakken leerdoelen vast te stellen die door de leerjaren heen op elkaar aansluiten en passen bij het niveau en de (ontwikkelings-)leeftijd van de leerlingen in de groep. Zo ontstaat er een gelijkwaardig aanbod op alle scholen voor leerlingen met een visuele beperking in Nederland (cluster 1). In het programma EduMaps staan ook doelen voor braille lezen, ICT en kritische succesfactoren voor leerlingen met een visuele beperking. Met EduMaps maken we inzichtelijk welk uitstroomperspectief bij een leerling past. EduMaps werkt met het landelijke doelgroepenmodel. Dit model beschrijft niet alleen het niveau van de lesstof dat de leerling nodig heeft voor een bepaalde uitstroombestemming, maar ook de ondersteuningsbehoefte van de leerling. Een blinde leerling zal vaak een grotere ondersteuningsbehoefte hebben dan een vergelijkbare leerling die goedziend is. Ook het ontwikkelingsvolgmodel (OVM) is in het programma EduMaps verwerkt. Lees meer op gespecialiseerdonderwijs.nl/expert-groep/landelijk-doelgroepenmodel.

Meer informatie hierover is terug te vinden in [deel 2 van deze schoolgids](#).

1.3.3 Uitleg aangepaste vakken binnen cluster 1

De doelen uit de leerlijnen worden als leidraad gebruikt om de lessen te plannen. Waar mogelijk wordt er in groepjes instructie gegeven. Ook is het mogelijk dat een leerling een individueel programma heeft en alleen met de groepsactiviteiten meedoet. Voorbeelden daarvan zijn kringgesprek, muzieklles en gym. Lesmethodes zijn zelden zonder aanpassingen bruikbaar voor de leerlingen. De leraar zal altijd concreet materiaal gebruiken om de lessen te verduidelijken.

Veel vakken zijn speciaal aangepast voor blinde en slechtziende leerlingen aangepast of speciaal. Hieronder vindt u een aanvulling op het algemene overzicht in deel 2 van de schoolgids die specifiek voor Visio Onderwijs Breda geldt.

“Thuiskomen in de wereld”

De bijzondere doelgroep van Visio Onderwijs Breda vraagt om specifieke onderwijsmethodes die aansluiten bij de communicatiemogelijkheden van de leerlingen. Voor leerlingen met een visueel-verstandelijke beperking is taalontwikkeling en leren communiceren niet vanzelfsprekend. De methodiek “totale communicatie” die wordt gebruikt, is een

basishouding om op maat aan te sluiten bij het communicatieniveau van elke afzonderlijke leerling. Dit als onderdeel van het onderwijs aanbod in het kader van ons excellentieprofiel "thuis komen in de wereld".

De omgeving verhelderen, verduidelijken, vereenvoudigen, concreter, begrijpelijker en voorspelbaarder maken

De wereld is voor onze leerlingen vanwege hun beperking(en) chaotisch en vaak onverklaarbaar. Het aanbrenge van duidelijkheid door structuur is voor onze leerlingen een noodzaak om tot leren te komen. Het helpen de omgeving te begrijpen met behulp van verwijzers en dagschema's zal voor veel van onze leerlingen levenslang nodig zijn. De vorm van de geboden hulp verandert wel mee. Denk aan gebruiksvoorwerpen naar verwijzers. Omdat het in het dagelijks leven niet haalbaar is om alles altijd weer hetzelfde te doen op dezelfde plaats en hetzelfde tijdstip is dat niet ons streven. Veranderingen worden vaak alleen maar moeilijker als daar wel naar gestreefd wordt. Wij bieden de leerlingen daarom de middelen om een verandering aan te kunnen. Wij leren de leerling omgaan met veranderingen waardoor ze automatisch niet rigide worden. Het woord structuur leidt tot veel misverstanden. Daarom praten we liever niet over "structuur" maar over: de omgeving verhelderen, verduidelijken, vereenvoudigen, concreter, begrijpelijker en voorspelbaarder maken. Voor onze leerlingen betekent verhelderen vaak visualiseren of tastbaar maken.

De communicatieve basishouding

De communicatieve basishouding is een uitgewerkte visie in de omgang met visueel meervoudig beperkte leerlingen die is ontwikkeld binnen Onderwijs Breda. De communicatieve basishouding is gericht op het stimuleren van communicatie bij de leerling. Deze manier van werken wordt zowel didactisch als pedagogisch ingezet. Alle medewerkers worden hier regelmatig in geschoold en zijn zich bewust van deze basishouding.

Muziek als onderdeel van "totale communicatie"

Muziek als onderdeel van "totale communicatie" is essentieel voor het lesprogramma. Zingen en musiceren ondersteunt de ontwikkeling van sleutelvaardigheden als luisteren en lezen en stimuleert de emotionele intelligentie. Steeds meer wetenschappelijke onderzoeken tonen dit aan. Gesproken taal is abstract en voor veel van onze leerlingen moeilijk te begrijpen. Er worden liedjes gebruikt als passend alternatief om activiteiten en handelingen aan te kondigen en/of te begeleiden. De tekst geeft inhoud aan het liedje maar het is vooral de herhaling van dezelfde melodie en ritme die op den duur herkenning, veiligheid, vertrou-

wen en daardoor voorspelbaarheid geeft in dat wat gebeurt of gaat gebeuren. (structuur). Daarnaast is er specifieke aandacht voor het muzikaal voorstellingsvermogen van blinde en slechtziende kinderen met een meervoudige beperking.

Liedjeskist

Muziek en liedjes zijn belangrijke ingangen tot communicatie. Middels de Liedjeskist heeft Visio Onderwijs Breda, muziek en "totale communicatie" als werkwijze bij elkaar gebracht. Het is een praktische benadering waarbij de begeleider het kind met een (ernstig) meervoudige beperking beter leert kennen en handvatten krijgt om het kind te stimuleren tot communicatie. De Liedjeskist is aangepast aan de visueel beperkte leerling. Het bestaat uit kleurrijke materialen met geluid of licht, contrasterende foto's en mat gesealde plaatjes.

Daarnaast wordt de communicatie middels de juiste basishouding aangepast aan het kind met de visuele beperking. Signalen die de begeleider gaat herkennen tijdens het aanbieden van de Liedjeskist zullen ook in het dagelijks leven sneller opgemerkt worden. En hoe adequater de begeleider op de signalen van een kind met een (ernstig) meervoudige beperking reageert, hoe meer het kind leert deze signalen in te zetten in de communicatie en daarmee ervaart dat het invloed kan uitoefenen op de omgeving. De liedjeskist is ontwikkeld binnen Visio Onderwijs Breda.

Nathanael heeft muzieklles met belletjes.

Gebruik van ondersteunende hulpmiddelen

De school maakt veelvuldig gebruik van ICT-middelen om de communicatie te stimuleren en te vergroten.

Voorbeelden zijn:

- praatknoppen
- spraakcomputers
- iPad
- Go Talk
- NMG (nederlands met gebaren).

Ervaar het maar

De methode "Ervaar het maar" is een methodische werkwijze voor het onder andere stimuleren van de communicatie in de begeleiding van leerlingen met een meervoudige beperking.

Quote uit het juryrapport excellente school:

De school slaagt erin om vanuit een brede visie op onderwijs aan blinde en slechthorende leerlingen in de leeftijd van 4 tot 20 jaar met vaak ernstige meervoudige beperkingen, een scherpe focus te houden op het eigen concept van totale communicatie.

Kunstonderwijs

Bij kunstonderwijs maken leerlingen kennis met kunst en cultuur. Visio Onderwijs Breda biedt structureel kunstzinnig onderwijs op maat via de leerlijnen

Manon bij de opening van de Vso.EXPO.

We onderscheiden twee soorten leereffecten van kunstonderwijs:

- **Intrinsieke effecten:** leerresultaten op het gebied van kunstzinnige kennis, vaardigheden en houdingen.
- **Extrinsieke effecten:** andere opbrengsten van het leerproces die niet uniek zijn voor het kunstonderwijs.

De grens tussen intrinsieke en extrinsieke effecten is niet altijd scherp te trekken. Het ligt eraan hoe een effect wordt uitgewerkt. Je kunt creativiteit bijvoorbeeld zien als denkvermogen dat behoort tot het domein van de kunsten, als eigenschap van het kunstzinnige product of proces. Maar ook als algemene gedraging om nieuwe, zinvolle ideeën en oplossingen te produceren, of als kenmerk van een omgeving. Leerlingen leren ontdekken van hun talenten en verschillende uitingsvormen worden gestimuleerd. In het kader van "Thuis komen in de wereld" (burgerschapsvorming) wordt aandacht besteed aan onder meer kunstzinnige projecten, museumbezoek en theaterbezoek. Het kunstonderwijs wordt als middel tot samenwerking met andere scholen voor speciaal en regulier onderwijs gebruikt.

Vanaf dit schooljaar wordt er samengewerkt met theaterwerkplaats Tiuri met als doel het creatieve vermogen van onze leerlingen verder te ontwikkelen. Mede dankzij een bijdrage van het Fonds voor Cultuurparticipatie hebben wij de tijd en de financiën om dat in te zetten volgens de "drie stappen-regeling":

- verkennen: Onderzoek naar gezamenlijke beeldvorming
- welke (theater)omgeving is nodig voor onze doelgroep
- ouders bewust maken van theatermogelijkheden.
- samen werken aan doelen op een "leerlijn"
- verdiepen: onderzoekstraject
- verduurzamen: implementeren en borgen van opbrengsten.

Thematisch werken

Binnen de locatie Visio Onderwijs Breda wordt vanuit thema's gewerkt. Thematisch werken is een manier van werken waarbij de vakken en activiteiten die de leerlingen doen of aangeboden krijgen zijn verbonden met een overkoepelend schoolbreed thema. In het thema krijgen meerdere ontwikkelingsgebieden de aandacht. Het thema vormt daarbij de betekenisvolle context. De leerlingen leren meer als de mate van betrokkenheid groot is. Dit wordt bereikt door thematisch onderwijs.

Rekenen

Het (voorbereidend en aanvankelijk) rekenonderwijs wordt volgens op een praktische manier en een vaststaande structuur/tijd aangeboden in het so-mb en vso-mb. Leerlingen behalen de reken einddoelen die in hun leerroute staan benoemd met als doel op praktische wijze omgaan met hoeveelheden, getallen, tijd, meten en wegen.

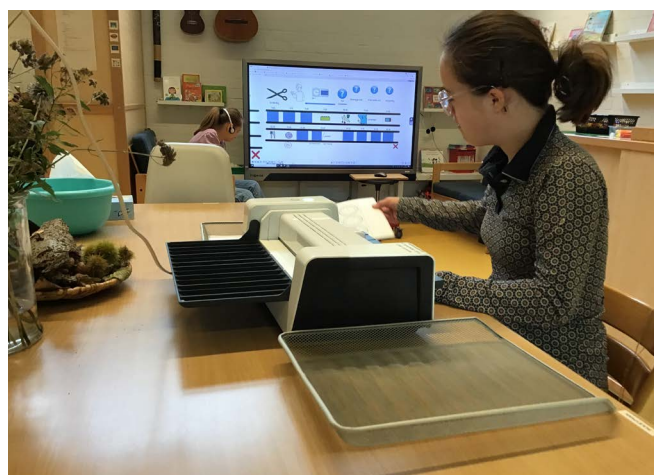
Leren leren

Bij het leren leren gaat het om het ontwikkelen van inzichten en vaardigheden die wezenlijk zijn voor het verwerven en toepassen van kennis. Een goede werkhouding is hierin van groot belang (taakgerichtheid, doorzettingsvermogen en motivatie). Het draait om het verder willen leren en plezier beleven aan het leren van nieuwe dingen. Daarom stimuleren en begeleiden we leerlingen zich te ontwikkelen tot actieve en zelfstandige mensen die zelf initiatieven nemen tot het ontplooiën van hun (cognitieve) mogelijkheden en hun (sociale) vaardigheden. De executieve functies behoren tot dit denkvermogen. Zij zorgen voor efficiënt, sociaal en doelgericht gedrag. Bij onze doelgroep wordt er voornamelijk gewerkt aan de basis executieve functies, te weten: respons-inhibitie en werkgeheugen. Deze twee functies maken het mogelijk dat de meer complexe executieve functies, zoals onder andere taakinitiatie, zich ontwikkelen. Tevens worden emotie-regulatie en volgehouden aandacht waargenomen op jonge leeftijd. Er wordt passend op het niveau van de leerling gewerkt aan de executieve functies (differentiëren).

Maatschappelijke competenties

Het onderwijs is gericht op het verwerven van een volwaardige plaats in maatschappij. Wij willen de leerlingen leren samenwerken en samenleven in de West-Europese samenleving met haar waarden en normen. In de lessen "thuiskomen in de wereld" wordt aandacht besteed aan "burgerschapsvorming". Door middel van diverse activiteiten komen de leerlingen in aanraking met verschillende vaardigheden. De kwaliteiten van ieder kind in andere situaties komen zo aan bod, zodat iedereen kan (leren te) zijn wie hij of zij is. De door Biesta omschreven doel domeinen Subjectivering en socialisatie zijn bij uitstek de domeinen die hierbij aangesproken worden. (Goed Onderwijs en de Cultuur van het Meten; Biesta, 2012)

Tijdens deze lessen oriënteren de leerlingen zich – op hun eigen niveau – op hoe mensen met elkaar omgaan, op hoe mensen problemen oplossen en op hoe mensen zin en betekenis geven aan hun bestaan. Het gaat over de deelgebieden democratie, participatie en identiteit. Het pedagogisch klimaat dat we hierbij

Monon aan het lamineren.

scheppen ondersteunt dit. Dat is een klimaat waarin gelijkwaardigheid, acceptatie en respect voor elkaar centraal staan.

Mobiliteit

Mobiliteit als onderwijsvoorwaardelijk doel wordt individueel aangeleerd.

Sociaal-emotionele competenties

Elk schooljaar starten we met "de gouden weken" om de groepsvorming te bevorderen. De leerlingen werken zo mogelijk samen en we bevorderen het "elkaar helpen". Er is aandacht voor het omgaan met de eigen beperkingen. Er wordt gewerkt aan de doelen uit de kritische succesfactoren die zijn opgesteld voor onze doelgroep. Sinds schooljaar 2022-2023 is de methode "leefstijl" waar mogelijk (aangepast) ingezet voor het verwerven van sociaal-emotionele competenties.

Tactiele training

Voor blinde kinderen is tast het belangrijkste zintuig om objecten te herkennen, voor oriëntatie & mobiliteit en leren in het algemeen. Een blind kind moet zijn tastzintuig zo optimaal mogelijk kunnen gebruiken. Is dit wel mijn beker? Waar zijn mijn sokken en heb ik wel twee dezelfde te pakken? Observatie-instrumenten zoals Tactiel Profiel of Tactiel Profiel-MB en "tast toe" geven inzicht in de tactiele mogelijkheden en beperkingen van een kind. Door middel van tactiele training worden de tactiele vaardigheden en kennis van een kind gestimuleerd en getraind.

Visuele stimulatie

Binnen het onderwijs aan slechtziende kinderen wordt extra aandacht besteed aan het kijken. We leren kinderen nieuwe compenserende vaardigheden of versterken reeds bestaande visuele vaardigheden. Dit vindt onder

Mira in de tuin.

andere plaats in de DOKA (donkere kamer) die bedoeld is om de meest basale visuele functies uit te lokken of te oefenen of LIKA (lichte kamer) waar wordt gewerkt aan de wat hogere visuele functies.

Sensorische informatie verwerking

Optimale alertheid is een basisvoorwaarde om te komen tot leren. Vanuit de invalshoek Sensorische Informatie verwerking. (S.I.) wordt naar leerlingen met complexe problematiek gekeken. Sensorische integratie is het proces waarbij we informatie uit ons lichaam en prikkels vanuit de buitenwereld opnemen en op elkaar afstemmen. Omdat bij alle leerlingen het zintuig "zien" verminderd is wordt extra aandacht besteed aan het inzetten van andere zintuigen zoals horen, tasten, smaak/reuk, evenwicht en signalen vanuit de spieren.

Praktische redzaamheid

Zelfredzaamheid en zelfstandigheid zien wij als belangrijke doelen in ons onderwijs. De leerlingen leren hun dagelijkse activiteiten en behoeften zoveel mogelijk zelfstandig realiseren volgens een groepsplan: zelf omkleden, eten en drinken, tafeldekken, afwassen, opruimen en schoonmaken.

21e-eeuwse onderwijs

Onder 21e eeuwse onderwijs worden vaardigheden verstaan die leerlingen nodig hebben om succesvol deel te nemen in de moderne maatschappij. De vaardigheden zouden leerlingen moeten uitrusten voor een toekomst die nog niet goed te voorzien is en naar verwachting steeds sneller verandert en daarom in een steeds hoger tempo aanpassing van mensen verwacht.

Het gaat om de volgende vaardigheden:

- Communiceren: doelgericht boodschappen kunnen overbrengen en begrijpen.
- Samenwerken: het samen realiseren van een doel en anderen daarbij kunnen aanvullen en ondersteunen.
- Probleemoplossend vermogen: het vermogen om een probleem te herkennen en daarna tot een plan te komen om het probleem op te lossen.
- Creativiteit: het vermogen om nieuwe en/of ongebruikelijke maar toepasbare ideeën voor bestaande vraagstukken te vinden.
- Kritisch denken: het vermogen om zelfstandig te komen tot weloverwogen en beargumenteerde afwegingen, oordelen en beslissingen.
- Sociale en culturele vaardigheden: het vermogen om effectief te kunnen leren, werken en leven met mensen van verschillende etnische, culturele en sociale achtergronden.
- ICT-basisvaardigheden: de kennis en vaardigheden die nodig zijn om computers en netwerken te begrijpen en er mee om te gaan.
- Informatievaardigheden: een informatiebehoefte kunnen signaleren en analyseren en op basis hiervan relevante informatie zoeken, selecteren, verwerken en gebruiken.
- Mediawijsheid: de kennis, vaardigheden en mentaliteit die nodig zijn om bewust, kritisch en actief om te gaan met media.
- Computational thinking: problemen zo kunnen formuleren dat het mogelijk wordt om een computer of ander digitaal gereedschap te gebruiken om daarmee het probleem op te lossen.
- Zelfregulering: zelfstandig handelen en daarvoor verantwoordelijkheid nemen in de context van een bepaalde situatie/omgeving, rekening houdend met de eigen capaciteiten.

Pascal met bloenbol.

Dit jaar zijn we gestart met de ontwikkeling van het **OnderwijsLab**. In het OnderwijsLab maakt de techniek en inzet van ICT onderdeel uit van het onderwijs en wordt toegankelijk lesmateriaal gerealiseerd. In een Onderwijs-Lab kunnen alle leerlingen en leraren kennismaken met diverse technieken, producten en innovaties. In dit lab wordt met de nieuwste technieken onderwijsmaterialen, hulpmiddelen en informatie/kennis voor en door leerlingen gerealiseerd en gedeeld.

Het OnderwijsLab-team bestaat:

- Breda: Miriam van Hees
- Rotterdam: Ilse Disseldorp
- Amsterdam: Ruben Brandsma
- Grave: Pauline Maas
- Haren: Yannick Scholte
- aob: vacant
- landelijk: Christaan Pinkster en Evert Rasing.

Dit team zorgt voor verspreiding van kennis en expertise onder alle scholen, initieert innovatieve onderwijsprojecten en activiteiten, luistert naar de wensen en ideeën die leven in de klassen en vertaalt deze naar vervolgcacties.

Er is al een aantal activiteiten dat wordt opgepakt binnen het OnderwijsLab Breda:

- materialen ontwikkelen met behulp van de 3D-printer voor rekenonderwijs aan MB
- podcast maken voor, door en met leerlingen, ouders en medewerkers
- de doorstart en het nieuw bouwen van het platform "IkBenOnline", samen met VisioLab, Bartiméus en Visio Wonen & Dagbesteding
- met een 3D-printer verwijzersbakken en verwijzers optimaliseren en maken
- onderzoekinrichting en aanpassen Sensorruimte
- onderzoek naar inzet AI (kunstmatige intelligentie) in het onderwijs, samen met VisioLab.

Visie op probleemgedrag binnen Visio Onderwijs

Op alle scholen van Visio komt probleemgedrag voor in een grote verscheidenheid aan uitingsvormen. Probleemgedrag is een groot risico op schoolverzuim of voortijdig schoolverlaten en vraagt om een methodische aanpak.

Het motto van Visio Onderwijs is "perspectief voor ieder kind". Ieder kind of jongere met een visuele beperking, met al zijn mogelijkheden, beperkingen, talenten en bijzonderheden willen we optimaal ondersteunen bij zijn voorbereiding op de toekomst. Vanuit actief burgerschap zo zelfstandig, zelfredzaam en autonoom mogelijk de wereld tegemoet treden. Daarbij is het uitgangspunt: "Zo gewoon als mogelijk, zo speciaal als nodig".

Probleemgedrag heeft invloed op het leer- en onderwijsproces van zowel de leerling als de gehele klas.

- Probleemgedrag kan bij klassenleiding tot handelingsverlegenheid leiden in begeleiding van de leerling en het klassenmanagement. Klassenleiding ziet soms onvoldoende in dat zij met hun handelen invloed kunnen hebben op het probleemgedrag. Er kan een negatieve spiraal ontstaan waarbij het niet kunnen omgaan met probleemgedrag klassenleiding raakt in de kern van hun professionaliteit. Het levert stress, onzekerheid en gevoelens van incompetentie op.
- Probleemgedrag heeft impact op andere leerlingen zoals minder aandacht krijgen van de leerkracht, angstig of afgeleid zijn.
- Probleemgedrag voor de leerling zelf belemmert onderwijsdeelname en kan tot slechte prestaties en schoolverzuim leiden. Schoolverzuim en slechte schoolprestaties zijn belangrijke voorspellers van schooluitval.

Onze droom:

Het jaar 2032

In 2032 is een hybride Visio-school werkelijkheid geworden. Een school waarin elke leerling, vanuit elke locatie, op elk gewenst moment onderwijs kan volgen. Onderwijs waarin kunstmatige intelligentie, simulaties en robotica samengaan naast een klassieke onderwijssetting. Een school waarin elke leerling persoonlijk wordt uitgedaagd en onderwijs volgt dat aansluit bij zijn/haar mogelijkheden en behoeften. Een school die aansluit bij de leerling van dat moment, waarin een digitale wereld samengaat met de realiteit.

Deze virtuele school is ook niet gebonden aan een locatie of tijd waardoor grenzen wegvallen. Visio Onderwijs maakt onderdeel uit van het wereldwijde onderwijs aan visueel beperkte leerlingen.

Digitale geletterdheid zit inmiddels in het DNA van alle onderwijsmedewerkers. Het is volledig geïntegreerd in alle activiteiten binnen Visio Onderwijs en is geen apart vak meer. Digitaal, virtueel, kunstmatig is niemand vreemd. De leerkracht richt zich volledig op de educatieve behoeften, mogelijkheden en wensen van een specifieke leerling.

We kiezen voor de term probleemgedrag zodat de meeste mensen direct weten waar het om gaat. We zijn ons ervan bewust dat deze term nadelen heeft. Want wiens probleem is het probleemgedrag? Zo wordt ook de term moeilijk verstaanbaar gedrag gebruikt vanuit het standpunt dat het de omgeving is die het gedrag niet begrijpt en/of handelingsverlegen is.

Vanuit een vastgestelde methodische aanpak wordt probleemgedrag interdisciplinair in een brede context bekeken en in kaart gebracht. Daarbij wordt het gehele systeem rondom een leerling betrokken. Met onder andere aandacht voor omgeving, lichamelijke factoren en psychologische factoren.

Anticiperen op probleemgedrag; team moeilijk verstaanbaar gedrag

De leerling wordt een veilige en vertrouwde leef- en leeromgeving geboden, waarbij:

- de individuele (compensatie-)mogelijkheden bepalen hoe de inhoud en de vorm van het onderwijs moeten worden ingericht
- de leerling scripts leert opbouwen en strategieën eigen maken, om in en buiten de klas zo zelfstandig mogelijk te kunnen functioneren
- de begeleiding gericht is op het bewerkstelligen van emotionele veiligheid gebaseerd op vertrouwen
- de begeleiding voorspelbaar is en de leerling individueel benadert met begrenzing, passend bij de behoefte en noodzaak van het moment
- de begeleiding weet en snapt wat noodzakelijk is
- in begeleiding als zich een "crisisituatie"
- voordoet en kan prioriteiten aanbrengen in wat dan noodzakelijk is
- de begeleiding de alertheid van de leerling in kaart weet te brengen met van observaties en ook kan vastleggen.

De signalering van moeilijk verstaanbaar gedrag kan door iedereen plaatsvinden. Het gesignaleerde gedrag wordt altijd eerst met de leerkracht besproken. Onderzocht wordt wat zij herkennen van het gedrag en hoe ze ermee omgaan. De leerkracht bespreekt dit met zijn of haar coördinator. De coördinator is op de hoogte van eventuele eerdere interventies. Naast de communicatieve en didactische insteek die je rondom dit gedrag kunt maken blijkt ook de leeromgeving en dan met name de klassenorganisatie een belangrijke component. Soms is dit niet voldoende en is er meer nodig om gedrag wat een leerling laat zien te begrijpen en er passend op te reageren.

De leerkracht formuleert dan samen met de coördinator een concrete hulpvraag. Daarna zijn twee acties mogelijk:

1. Er wordt een Multidisciplinair overleg (MDO) gepland. Leerkracht en coördinator bekijken samen welke betrokken personen worden uitgenodigd. Eindverantwoordelijkheid ligt bij leerkracht met ondersteuning van de coördinator.
2. Er volgt een aanmelding bij het Team Moeilijk Verstaanbaar Gedrag (TMVG). De eindverantwoordelijkheid ligt bij het TMVG/de orthopedagoog.

Het TMVG bestaat uit:

- orthopedagoog
- logopedist
- ergotherapeut/SI-therapeut
- expertiseleerkracht autisme spectrum
- stoornissen (ASS).

Op aanvraag kunnen andere paramedici of deskundigen worden uitgenodigd om aan te sluiten.

1.4 Ons team

Binnen de school zijn medewerkers in diverse functies werkzaam:

- directeur
- schoolleider
- coördinator
- gedragswetenschapper
- leraar
- leraarondersteuner
- onderwijsassistent
- schoolassistent
- zorgmedewerker
- cliëntbegeleider
- vakleraar
- therapeut
- (locatie-) secretaresse
- (pedagogisch) conciërge
- stagiair
- vrijwilliger.

Een nadere toelichting over de functies vindt u in [deel 2 van de schoolgids](#).

2 Praktische informatie van A tot Z

Aandachtsfunctionaris Sociale Veiligheid

Mariëlle Jacobs is onze aandachtsfunctionaris sociale veiligheid en anti-pestcoördinator. Zij vertegenwoordigt de school in de landelijke bijeenkomsten sociale veiligheid van Visio Onderwijs. Daarnaast is er binnen de school een werkgroep sociale veiligheid. We bespreken tweemaal per jaar het veiligheidsbeleid met de leerlingenraad en minimaal één keer per jaar met de medewerkers.

Activiteiten en vrijwillige ouderbijdrage

Op dit moment hanteert de school geen vrijwillige ouderbijdrage meer. De ouderraad krijgt jaarlijks een vast bedrag vanuit de onderwijsbegroting dat zij kunnen besteden aan feesten en feestdagen zoals Sinterklaas, Kerst en het Suikerfeest of bijvoorbeeld een projectweek. Voorheen werd hier de opbrengst uit de ouderbijdrage voor gebruikt.

AVG

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) maakt het nodig maatregelen te nemen zodat het delen van zaken als beeldmateriaal en contactgegevens voldoen aan de privacywet.

Op onze school laten wij u met foto's en video's zien waar we mee bezig zijn. Wij maken opnames tijdens activiteiten, therapieën en lessen en soms ook voor scholingsdoeleinden. Dan wordt een les bijvoorbeeld opgenomen om er van te leren of om afstandsonderwijs mogelijk te maken.

Tevens maken wij beeldopnamen om de voortgang van uw kind gedurende zijn of haar schoolloopbaan in beeld te brengen in het digitale portfolio van uw kind.

Wij gaan zorgvuldig om met foto's en video's van uw kind; wij plaatsen geen foto's waardoor leerlingen schade kunnen ondervinden en wij plaatsen foto's en video's online of in openbare documenten uitsluitend met toestemming van u als ouder/verzorger. Mochten we foto's of video's willen gebruiken voor andere doeleinden dan laten we dat altijd weten en vragen indien nodig uw toestemming.

Het kan zijn dat u niet wilt dat er beeldmateriaal van uw kind wordt hiervoor gebruikt wordt. Dit kunt u aangeven via de parro-app. De privacyvoorkeuren zijn voor u hierin zichtbaar en kunt u zelf aanpassen. Daarnaast hebben wij diverse gegevens nodig om het onderwijs aan uw kind goed vorm te geven. Deze gegevens bewaren we op een gesloten computersysteem dat voldoet aan de eisen van de privacywet AVG.

Het kan voorkomen dat anderen, bijvoorbeeld andere ouders, foto's maken tijdens bepaalde schoolactiviteiten. De school heeft daar geen invloed op en kan daar daarom geen verantwoordelijkheid voor dragen maar wij gaan ervanuit dat ook zij terughoudend zijn bij het verspreiden van beeldmateriaal.

Bijdrage schoolreis, schoolkamp, werkweek en/of buitenlandse reis

Voor de leerlingen organiseren we een schoolkamp of schoolreisje; dit is afhankelijk van de leeftijd en mogelijkheden van de leerlingen. Het is een waardevolle activiteit voor de leerlingen, maar de kosten in geld en menskracht drukken zwaar op onze begroting. Met instemming van de medezeggenschapsraad vragen wij een eigen bijdrage aan de ouders van wie de kinderen meegaan op een schoolreis. De eigen bijdrage is 50 euro bij een schoolkamp en 25 euro voor een eendaagse schoolreis. Deze bedragen zijn overeenkomstig landelijk beleid.

Vanuit de klas van uw kind hoort u hoe deze bedragen geïnd worden. Als er omstandigheden zijn waardoor u deze kosten niet kunt betalen, verzoeken wij u contact op te nemen met de schoolleider. Samen met u zoeken wij naar een oplossing.

Corona

Vanaf schooljaar 2019-2020 heeft corona een behoorlijke impact op ons onderwijs gehad. We gaan ervan uit dat er geen nieuwe corona-uitbraak zal zijn, maar

mocht dat wel het geval zijn dan zullen bepaalde zaken anders vorm gegeven worden dan in deze schoolgids staat omschreven.

Positieve uitkomsten van de coronacrisis:

- hybride onderwijsvormen onderwijs op afstand, zowel op school als thuis, heeft een hoge vlucht genomen. Lees meer daarover in [deel 2 van de Schoolgids](#)
- ouderbetrokkenheid ook op afstand mogelijk
- betrokkenheid van ouder(s)/verzorger(s) bij de inhoud van het onderwijs is vergroot door op afstand over en weer mee te kijken in de schoolse setting of in de thuissituatie kunnen bepaalde vaardigheden gezamenlijk aangeleerd worden
- vergaderingen op afstand
- vergaderingen/(OPP)gesprekken, MR en ouder- raadvergaderingen worden veelal via een Teams- verbinding tot stand gebracht waardoor meer multidisciplinair deelgenomen kan worden en de tijd efficiënter kan worden ingedeeld
- aandacht voor hygiënisch werken
- procedures en protocollen zijn aangescherpt en er zijn scholingen voor ontwikkeld.

Financiële regelingen

Gemeente

De gemeente waar de leerling ingeschreven staat, is verantwoordelijk voor het leerlingvervoer. Taxivervoer kunnen ouders bij de gemeente aanvragen. Als een leerling verzorging, verpleging of individuele begeleiding nodig heeft tijdens schooltijd, financiert de gemeente dit in eerste instantie vanuit de jeugdwet (tot 18 jaar) of WMO (vanaf 18 jaar). Hiervoor geeft de gemeente tijdelijke indicaties af, die de ouders met documenten vanuit school kunnen aanvragen. De gemeente betaalt Visio bijvoorbeeld voor een zorgmedewerker in de klas. Dit doen ze rechtstreeks vanuit Zorg in Natura (ZIN) of via ouders via een Persoonsgebonden Budget (PGB). Meestal dekt ZIN de kosten het beste. De adviseur zorgbemiddeling vanuit Visio sluit met de gemeentes contracten. Uw aanvraag loopt meestal via het WIJ-team of Centrum Jeugd en Gezin.

Zorgkantoor

Wanneer iemand een ernstige verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap heeft én de rest van zijn leven 24 uur per dag zorg of toezicht nodig heeft, kan een WLZ-indicatie aangevraagd worden. Een eenmaal afgegeven indicatie is levenslang geldig. Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) beoordeelt een aanvraag en kiest een zorgprofiel (ZG-visueel is voor Visio het handigst). Met een WLZ hoeft een leerling niet meer

De rode loper uitgerold

via de gemeente tijdelijke contracten af te sluiten. Het zorgkantoor financiert 24-uurs zorg op basis van wat er nodig is. Hier kan een zorgmedewerker op school uit bekostigd worden met weer de keuze voor ZIN of PGB. Ook kan hiermee een logeerplaats, woongroep, vakantieopvang en dagbesteding vergoed worden. Wanneer een leerling intern bij Visio woont, valt de bekostiging van behandeling (fysiotherapie, logopedie) en onderzoeken ook hieronder. Vanaf 18 jaar geldt een eigen bijdrage. Lees meer op www.ciz.nl.

Zorgverzekering

Voor onderzoeken en behandelingen van thuiswonende leerlingen moet een beroep gedaan worden op de zorgverzekering, behalve als de leerling een ZG vis indicatie heeft; dan wordt behandeling bekostigd vanuit de WLZ. Denk daarbij aan logopedische, fysiotherapeutische, visuele, psychologische en ICT-onderzoeken en behandelingen/trainingen. Voordat een onderzoek of behandeling start, zal Visio dit met u bespreken.

UWV

Aanvragen van vergoedingen voor hulpmiddelen voor mensen met een visuele beperking kunnen bij het UWV alléén digitaal worden ingediend via www.uwv.nl/particulieren. Uw kind moet wel beschikken over een geldig DigiD. U kunt deze aanvragen via www.digid.nl.

18+

Is uw kind 17 jaar, dan ontvangt u van ons een brief met zaken die u mogelijk moet regelen. Denk daarbij aan een beoordeling van het arbeidsvermogen door het UWV met mogelijke Wajong-aanvraag of banenafspraken, bijstandsmogelijkheden, tegemoetkoming scholieren, eigen risico zorgverzekering, eigen bijdrage WLZ, mentorschap, curatele en bewind. We proberen als school op de hoogte te blijven van alle huidige mogelijkheden en verplichtingen en u daarbij zo goed mogelijk te adviseren via deze brief. Heeft u een kind van 17 jaar of ouder en deze brief nog niet ontvangen, vraag er dan naar bij de mentor van de klas. Meer informatie is ook te vinden op www.rechtspraak.nl en www.regelhulp.nl.

Gym- en zwemkleding

Vrijwel alle leerlingen zwemmen onder begeleiding van een vaste begeleider. U dient voor uw kind voor de zwemkleding en een handdoek te zorgen. Voor de gymlessen in het vso verwachten wij dat u een T-shirt meegeeft.

Hoofdluis

Hoofdluis is een vervelend probleem, zowel voor de thuissituatie als op school. Indien u bij uw kind hoofdluis constateert wordt u verzocht direct contact op te nemen met de leraar van uw kind. Op school nemen wij dan onze maatregelen en lichten de overige ouders van de groep in. Vanuit school kunt u informatie krijgen over de bestrijding van hoofdluis. Wij vragen alle ouders en verzorgers om hun medewerking om erger te voorkomen.

Lesuitval

De lesuitval bij Visio Onderwijs Breda is minimaal. Vergaderingen en besprekingen zijn zoveel mogelijk na schooltijd. Bij ziekte van een leerkracht wordt deze zo mogelijk vervangen of zoeken we binnen het team een andere oplossing. In het uiterste geval lukt het ons niet om op een veilige verantwoorde manier de lessen te verzorgen, dan vragen wij u om uw kind thuis te houden en zo mogelijk onderwijs op afstand te volgen.

Lunchpakket, fruit en tussendoortjes

We verwachten dat u dagelijks eten en drinken voor in de pauzes aan uw kind meegeeft.

Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling

De meldcode "Huiselijk geweld en kindermishandeling" is een stappenplan. Hierin staat wat een leraar moet doen bij huiselijk geweld of kindermishandeling, of als hij dit vermoedt. Bijvoorbeeld hoe de leraar de ouders kan vertellen dat hij zich zorgen maakt. Het doel is altijd om ouders zo vroeg mogelijk te helpen. En hen uit te leggen waarom hulp zo belangrijk is. Elke organisatie die werkt met ouders en kinderen moet de meldcode gebruiken als er zorgen zijn over het welzijn van een kind.

Onderzoek door oogarts, schoolarts en maatschappelijk werk

De schoolarts en de oogarts onderzoeken de leerlingen in ieder geval één keer na plaatsing binnen de school en daarna elke drie jaar. Tijdens deze onderzoeken wordt de leerling gescreend. Voorafgaand aan dit onderzoek wordt u door de maatschappelijk werkende gebeld. Dit om u op de hoogte te brengen van de onderzoeken en om eventuele vragen vanuit u als ouder(s)/verzorger(s) vooraf al kenbaar te kunnen maken. Ouders/verzorgers wordt gevraagd bij de onderzoeken aanwezig te zijn. Als dit onmogelijk is kan, na vooraf overleg, de klassenleiding mee gaan naar het onderzoek. De schoolarts, de oogarts en de maatschappelijk werker maken deel uit van de Commissie Leerlingen Zorg.

Overblijven

Visio Onderwijs Breda hanteert een continuooster. Dat wil zeggen dat de leerlingen van 09.15 uur tot 15.30 uur op school aanwezig zijn. Een uitzondering is de woensdag. Dan zijn de tijden van 09.00 tot 12.30 uur. Ook tijdens de middagpauze zorgt de school voor opvang en toezicht.

Schoolregels

Alle schoolregels komen ten goede aan het pedagogisch klimaat en zijn onder te brengen in de volgende merkwaaarden: Betrouwbaar; Gedreven; Eigen wijze; Vernieuwend en Veilig. Meer hierover is terug te vinden in hoofdstuk 4.

Telefonisch contact

Wij verzoeken u om alleen buiten de lestijden contact op te nemen met de klassenleiding of de therapeuten. Alleen in dringende gevallen kunnen wij u met hen doorverbinden. Wij zijn te bereiken via 088 585 82 00. Bel bij geen gehoor naar 06 21 31 37 06.

Traktaties

Wanneer uw kind jarig is, dan besteden wij daar graag aandacht aan. In principe wordt de verjaardag gevierd binnen de eigen groep. Wij adviseren u vooraf contact op te nemen met de leerkracht, omdat sommige kinderen gehouden zijn aan een dieet.

Wet zorg en dwang

De Wet zorg en dwang regelt de rechten bij onvrijwillige zorg of onvrijwillige opname van mensen met een verstandelijke beperking en mensen met een psychogeriatrische aandoening. Visio Onderwijs Breda handelt in de geest van deze regelgeving. Lees meer over deze wet op www.dwangindezorg.nl/wzd.

Vakanties

Verlof

Extra verlof is niet mogelijk, tenzij er sprake is van artikel 13A van de Leerplichtwet. Er zijn twee soorten: extra vakantieverlof en extra verlof wegens gewichtige omstandigheden. Voor beide soorten verlof geldt dat er een maximum van tien dagen aan verbonden is. Bij extra vakantieverlof is alleen sprake van toekenning als aantoonbaar is dat een van beide ouders door de specifieke aard van zijn of haar beroep niet in staat is om tijdens de schoolvakantie vakantie te genieten. Verlof

Herfstvakantie	16-10-2023	t/m	20-10-2023
Kerstvakantie	25-12-2023	t/m	05-01-2024
Krokusvakantie	12-02-2024	t/m	16-02-2024
Goede Vrijdag	29-03-2024		
2e paasdag	01-04-2024		
Meivakantie + Koningsdag en Hemelvaart	29-04-2024	t/m	10-05-2024
2e Pinksterdag	20-05-2024		
Zomervakantie	08-07-2024	t/m	16-08-2024

Maandag	25-9-23	leerling vrije dag
Maandag	23-10-23	studiedag
Vrijdag	22-12-23	leerling vrije dag
Maandag	22-1-24	studiedag
Donderdag	8-2-24	studiedag
Vrijdag	15-3-24	studiedag
Maandag	3-6-24	studiedag

dient schriftelijk aangevraagd te worden bij de schoolleider van de school. Verlof kan nooit worden toegekend in de eerste twee weken na de zomervakantie. Bij extra verlof wegens gewichtige omstandigheden kan verlof worden toegekend bij bijzondere plezierige of minder plezierige gebeurtenissen zoals een verhuizing, gezinsuitbreiding, overlijden of een huwelijk. Ook dit verlof dient schriftelijk te worden aangevraagd bij de schoolleider van de school. Als er voor meer dan tien dagen verlof wordt aangevraagd of genomen, dan dient de schoolleider de aanvraag te melden bij de leerplichtambtenaar van de gemeente. Indien de schoolleider van de school het nodig vindt, kan er overleg met de leerplichtambtenaar plaatsvinden.

Rafaël doet mee aan carnaval.

Vrije woensdagen voor leerlingen tot 7 jaar:

Leerlingen tot 7 jaar zijn op de woensdag vrij. Echter om aan het juiste aantal onderwijsuren te komen, moeten zij af en toe wel op woensdag naar school komen. Wij laten u weten of dit ook voor uw kind geldt. Voor veel van onze jonge leerlingen vragen wij, in overleg met u, onderwijstijdvermindering aan bij de inspectie van onderwijs als blijkt dat zij gezien hun leeftijd of een lange reisafstand behoefte hebben aan een rustpunt midden in de week.

Vervoer van en naar school

Leerlingvervoer

De woongemeente van de leerling is verantwoordelijk voor het leerlingvervoer. Bij veel van onze leerlingen is het voor ouders niet haalbaar hun kind dagelijks te brengen en te halen en dan zet de gemeente taxi's of taxibusjes in. Daar hoeft u niets voor te betalen. Sommige gemeenten verwachten van u om één rit in de week zelf uit te voeren. U kunt het leerlingvervoer zelf bij uw gemeente aanvragen. Het formulier dat uw gemeente voor de eerste aanvraag gebruikt, staat altijd op hun website. Vaak vraagt de gemeente daarna om bevestiging van de school voor de noodzaak van dit leerlingvervoer. Dit formulier kan de locatie secretaresse van de school in overleg met de gedragswetenschapper of coördinator invullen en ondertekend aan u teruggeven. Als er problemen zijn met de toewijzing van het taxivervoer kan de school een bemiddelende of adviserende rol spelen.

Vervoer BSB, weekendopvang en vakantieopvang

De gemeente is niet verantwoordelijk voor vervoer van of naar de BSB, de weekendopvang of de vakantieopvang van Visio. Alternatief vervoer is dan noodzake-

lijk. Voor meer informatie hierover kunt u terecht bij de coördinator van de flexproducten van Visio de Blauwe kamer.

Vervroegd ophalen

In geval van een weerswaarschuwing, kunnen vervoerders besluiten niet te rijden of de leerlingen eerder uit school te halen. Elke gemeente heeft hierbij zijn eigen protocollen en we verwachten van u dat u in geval van calamiteiten bereikbaar bent voor de taxicentrale. Als school laten wij leerlingen pas vervroegd naar huis gaan als óf de vervoerder óf de mentor contact met u heeft gehad en we weten dat er iemand thuis zal zijn. Ook zonder weerswaarschuwing kan er een uitzonderlijke situatie zijn waarbij een leerling vervroegd opgehaald wordt door de vervoerder. Wij geven de leerling pas vervroegd mee als ouders ons hierover geïnformeerd hebben en daarmee aangeven dat er iemand thuis is bij aankomst van de leerling. Vervroegd ophalen vermeldt de leraar vervolgens in de verzuimregistratie.

Als de school besluit vervroegd dicht te gaan in geval van een weerswaarschuwing of calamiteit, dan bellen de leraren van elke klas de ouder(s)/verzorger(s) en maken samen afspraken over het regelen van het vervoer. Deze afspraak wordt door de mentor genoteerd. Ook hier geldt dat leerlingen niet mee kunnen met de taxi als er geen contact is geweest met hun ouder(s)/verzorger(s).

Schoolkamp

Tijdens het schoolkamp komen de leerlingen in aanraking met verschillende vaardigheden die we in een schoolse setting niet kunnen realiseren. Alle leerlingen van Visio Onderwijs Breda doen mee aan het schoolkamp. Voor leerlingen uit het so geldt dat verblijf 's nachts in overleg tussen ouders en leerkracht wordt bepaald. Voor leerlingen uit het vso geldt dat alle leerlingen deelnemen aan het schoolkamp. Bij hoge uitzondering, in overleg met ouders, zijn leerlingen alleen aanwezig op de vaste schooltijden. De school vraagt een ouderbijdrage voor deelname aan het schoolkamp. Afhankelijk van de vorm is die eigen bijdrage tussen de 20 en 50 euro.

Schoolsluiting

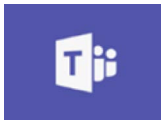
In het geval van een schoolsluiting verwachten wij dat u zelf de taxi van uw kind afbelt. U wordt daarover zo vroeg mogelijk door de schoolleider via de mail op de hoogte gesteld.

Verzekeringen

Een nadere toelichting vindt u [in deel 2](#).

Videobesprekingen via Teams

Binnen Visio Onderwijs hebben alle leerlingen een Microsoft 365-account. Hiermee kunnen leerlingen en ouders gebruikmaken van de verschillende Office-diensten zoals Onedrive en Teams. Teams biedt de mogelijkheid om op een snelle, veilige en eenvoudige manier met elkaar in contact te komen, samen te werken en te communiceren. Hierdoor is de mogelijkheid ook ontstaan om videogesprekken met elkaar te voeren. Maar ook kunnen leerlingen die om welke omstandigheid dan ook thuis zijn en het schoolprogramma niet fysiek op school kunnen volgen, aansluiten middels dit medium. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om bijvoorbeeld OPP-gesprekken; MR-bijeenkomsten en andere ouder-bijeenkomsten via Teams te organiseren.

Ziekte

Een ziek kind hoort thuis te zijn en niet op school. Wanneer uw kind bijvoorbeeld koorts (38° of hoger) of diarree heeft, kan het niet naar school. Zorg er daarom altijd voor dat wij u kunnen bereiken voor het geval uw kind ziek wordt op school.

Ziekmeldingen en schoolverzuim

Indien een kind door ziekte of doktersbezoek afwezig is, dan dient dit zo spoedig mogelijk gemeld te worden via de Parro-app bij de klassenleiding. Bij niet gemelde afwezigheid van de leerling nemen we zo snel mogelijk contact op met de ouder/verzorger. Zoals u weet, is uw kind verplicht de lessen bij te wonen. Zijn er andere redenen dan ziekte om niet op school aanwezig te zijn, dan is het noodzakelijk om hiervoor vooraf schriftelijke toestemming te vragen aan de schoolleider. Voor het aanvragen van verlof moet u een formulier invullen. Deze kunt u ophalen bij de klassenleiding of het schoolsecretariaat. Voor niet-leerplichtige leerlingen hanteren wij dezelfde regels. Zonder geldige reden te laat komen wordt door de leerkracht genoteerd als ongeoorloofd verzuim. Als dit regelmatig voorkomt, krijgt u als ouder/verzorger een uitnodiging voor een gesprek over dit onderwerp. Als te laat komen vaak voorkomt, melden wij dit bij de leerplichtambtenaar.

3 Kwaliteit van ons onderwijs

3.1 Verantwoording Leeropbrengsten april 2023

Visio en Bartiméus hebben geïnvesteerd in het bouwen van een Power BI "Onderwijs Leerrendement", waarmee we alle gegevens vanuit EduMaps kunnen analyseren. Het gaat hier om leerlinggegevens uit:

- het OPP (leerroutes en uitstroombestemming)
- het OVM (ontwikkelingsleeftijd en sociale opbrengsten)
- de leerlijnen (behaalde lesdoelen en vaardigheden).

Voor het begrijpen van hoofdstuk 3 hier alvast een korte samenvatting:

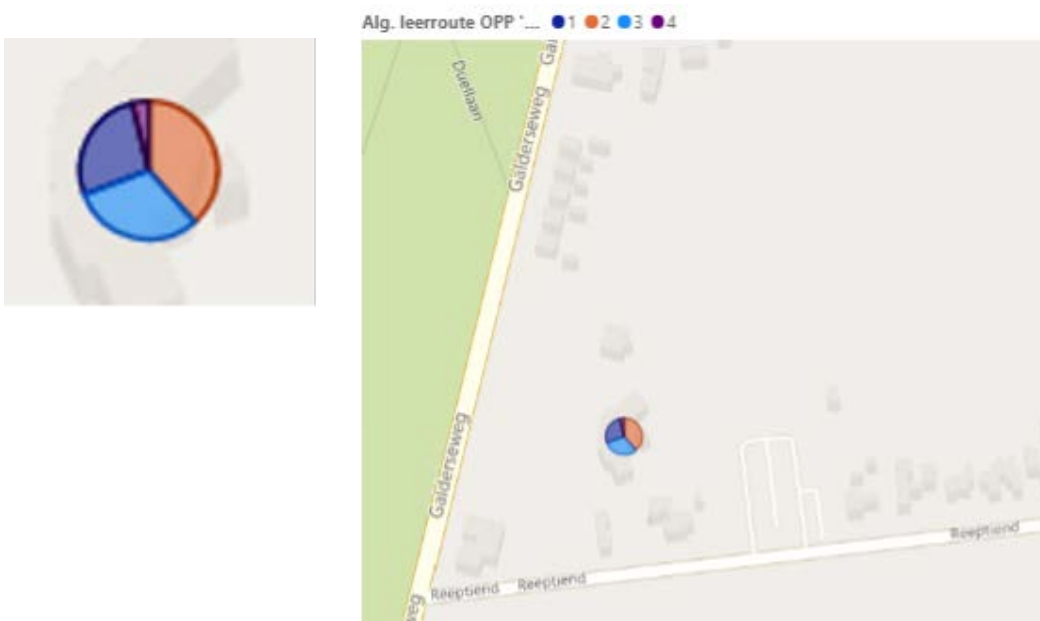
Leerroute	So met uitstroomverwachting:	Vso met uitstroomverwachting:
1	Vso-emb	Belevingsgerichte dagbesteding
2	Vso-mb	Taakgerichte dagbesteding
3	Vso-mb	Arbeidsmatige dagbesteding/beschut werk
4	Praktijkonderwijs	Beschut werk/arbeid
5	Praktijkonderwijs/vmbo-bb	Arbeid/mbo-entree
6	Vmbo-kb/vmbo-gl/vmbo-tl	Mbo-2/mbo-3/mbo-4
7	Havo/vwo	Mbo-3/mbo-4/hbo/wo

3.1.1 Opbrengsten so

Visio Onderwijs Breda huisvest binnen de so-afdeling:

So Leerroute	Aantal leerlingen
1	7
2	10
3	8
4	1
5	0

Bekijk een overzicht van aantallen per doelgroep per Visio-school in onderstaand schema:

3.1.1.1 Resultaten so

Onderwijs Breda hanteert het OVM als uitgangspunt voor inschaling van de leerling in leerroute. Door meerdere mensen te laten observeren, maken we het oordeel minder subjectief, we gebruiken hiervoor het OVM. Dit doen wij omdat onze leerlingen niet of nauwelijks in staat zijn om zelfstandig een genormeerde toets te maken. Het OVM meet de ontwikkelingsleeftijd. Dit vergelijken we met de kalenderleeftijd. Afwijkingen tussen inschaling in leerroute en vaardigheden zijn beredeneerd en omschreven in het OPP. Jaarlijks worden de gegevens uit het OVM gebruikt om de resultaten per klas (de klassenfoto) te bekijken en

resultaten voor de school als geheel te analyseren (de schoolfoto). Als benchmark gebruiken we de resultaten van alle cluster 1-scholen in Nederland (de clusterfoto).

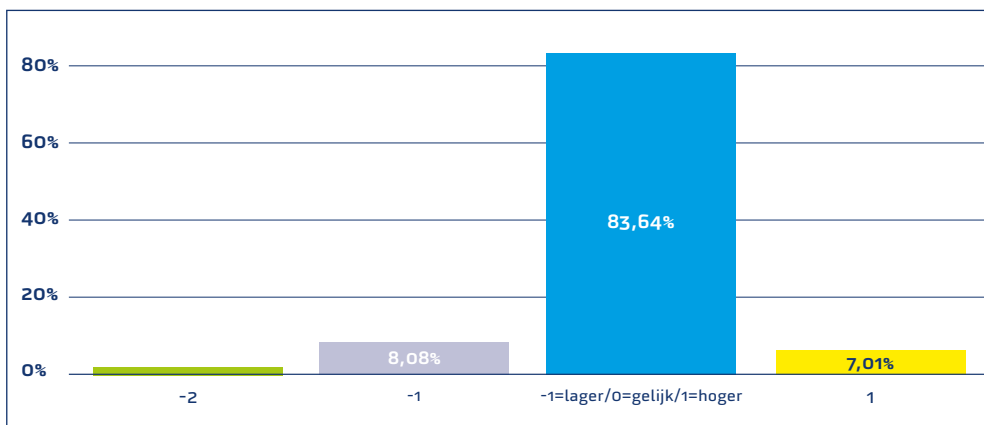
Bestendinging algemene leerroute

In de Power BI "Onderwijs Leerrendement" zien we de algemene leerroute van de leerling door de jaren heen. Deze algemene leerroute is gekoppeld aan een verwachte uitstroombestemming. De ambitie van Visio en Bartiméus is dat 80% van de huidige leerlingen nog dezelfde algemene leerroute volgt als twee jaar geleden in het OPP was vastgesteld.

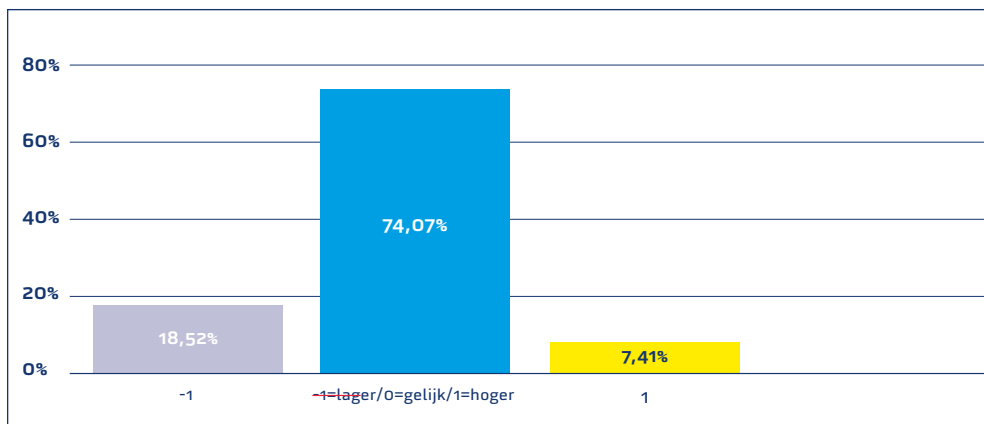
Algemene leerroute in OPP so

Leerroute	Visio landelijk	Visio Breda
GELIJKE leerroute als 2 jaar geleden	87,64 %	74,07 %
HOGERE leerroute dan 2 jaar geleden	7,01 %	7,41 %
LAGERE leerroute dan 2 jaar geleden	8,88 %	18,52 %
Lager 2 leerroutes	0,47%	-

Percentage leerlingen algemene leerroute OPP na 2 jaar landelijk

Percentage leerlingen algemene leerroute OPP na 2 jaar Breda

Door scholing zijn we steeds nauwkeuriger gaan kijken naar de ontwikkeling van leerlingen. We stellen vooral op de so-afdeling het uitstroom perspectief realistisch maar wel zo ambitieus mogelijk. Het gaat op de so-afdeling om jonge leerlingen die nog goed in kaart gebracht moeten worden en voor het eerst in een aangepaste leeromgeving onderwijs krijgen aangeboden. Door het uitstroomniveau zo hoog mogelijk te stellen leggen we de lat voor het onderwijsaanbod automatisch hoog. Gestreefd wordt naar het uitstromen op het vastgestelde uitstroomniveau.

3.1.1.2 Sociaal-emotionele opbrengsten so

De sociaal-emotionele opbrengsten bepalen we met enkele observatielijnen uit het OVM (Ontwikkelingsvolgmodel).

Gemiddelde leerroute sociaal-emotioneel so-emb-doelgroep 1

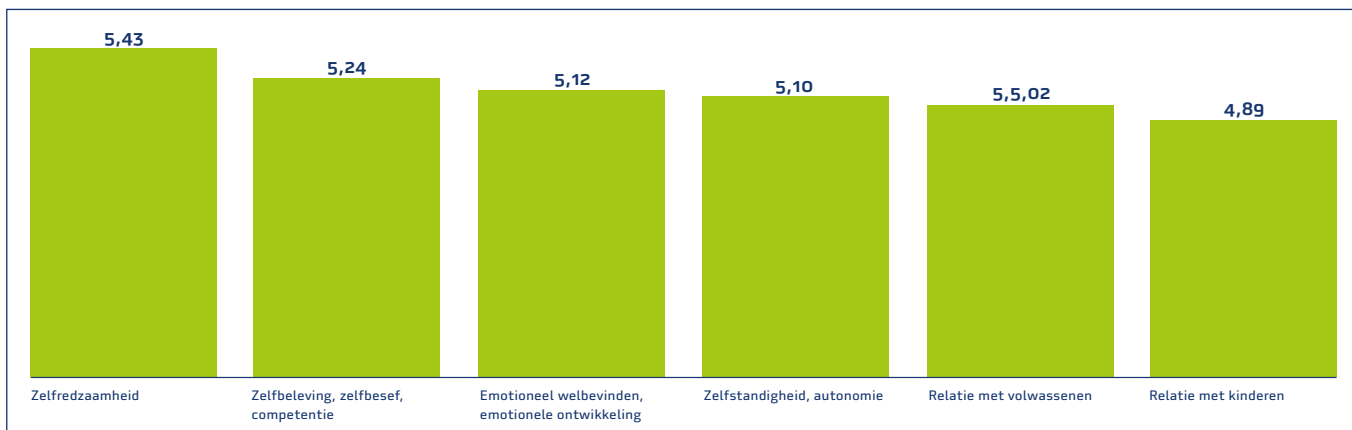
Basale lijnen OVM	Visio landelijk	Visio Breda
MH Emotionele ontwikkeling	0,81	1,00
MH Relatie met volwassenen	0,81	0,73
MH Zelfbeleving, zelfbesef	0,77	0,73
MH Zelfstandigheid, zelfredzaamheid	0,74	0,73
Gemiddeld leerroute 1	0,78	0,80

Bovenstaande gegevens zijn van schooljaar 2021/2022. In de huidige schoolfoto is de groei voor doelgroep 1 nog niet te duiden, dit volgt op een later moment. Visio Onderwijs Breda wijkt niet significant af van het landelijk gemiddelde. Doelgroep 1 scoort dus in de lijn der verwachting op sociaal-emotionele ontwikkeling.

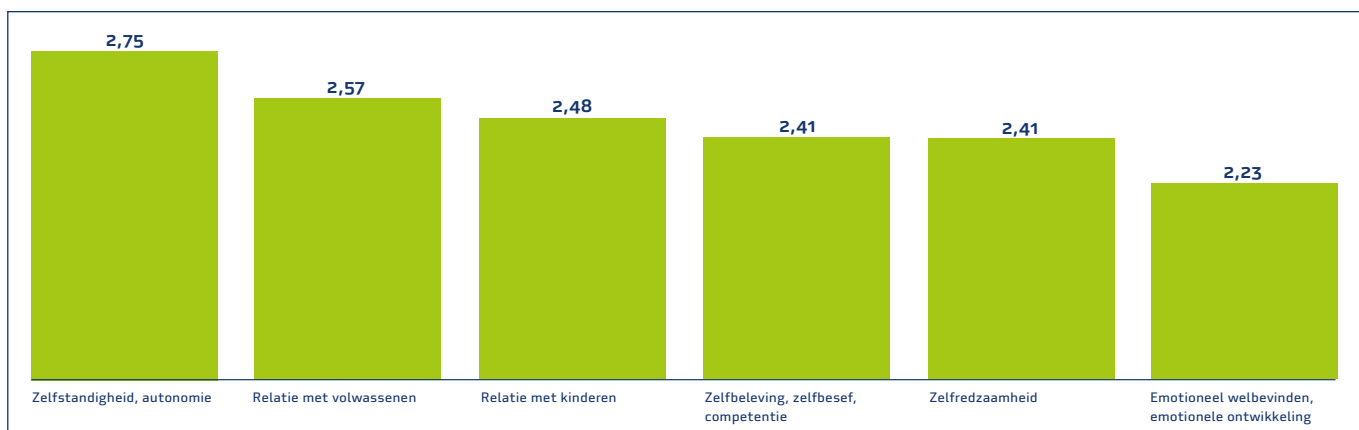
Gemiddelde leerroute sociaal-emotioneel so-mb-doelgroep 2-4

Basale lijnen OVM	Visio landelijk	Visio Breda
Zelfstandigheid, autonomie	2,58	1,17
Zelfbeleving, zelfbesef	2,50	1,17
Zelfredzaamheid	2,34	1,08
Emotioneel welbevinden	2,19	0,92
Relatie met volwassenen	5,02	2,57
Relatie met kinderen	4,89	2,48
Gemiddeld leerroute 2-4	5,2	2,5

Sociale opbrengsten so voor doelgroep 2-7 landelijk

Sociale opbrengsten so voor doelgroep 2-7 Breda

Gemiddeld landelijk so

Gemiddelde Doelgroep (DG) sociaal-emotioneel vergeleken met de algemene leerroute (LR)						
1,06	2,34	3,48	4,89	5,54	5,66	6,12
LR1	LR2	LR3	LR4	LR5	LR6	LR7

Gemiddeld Breda so

Gemiddelde Doelgroep (DG) sociaal-emotioneel vergeleken met de algemene leerroute (LR)						
1,06	1,78	2,74	3,32	(Le..	(Le..	(Le..
LR1	LR2	LR3	LR4	LR5	LR6	LR7

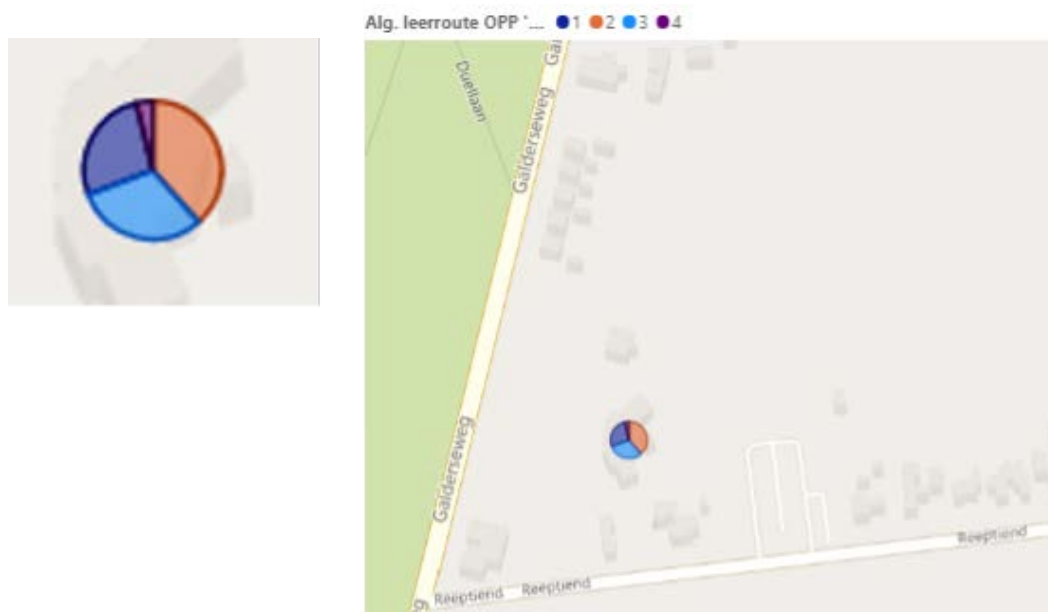
Visio Onderwijs Breda scoort lager dan het landelijk gemiddelde. Afgelopen jaar hebben we onderzocht wat hier de oorzaak van is. De lagere score kan verklaard worden omdat de so-afdeling relatief veel jonge leerlingen huisvest die op dit moment nog laag binnen leerroute 2 niveau scoren. Voor leerlingen met dit niveau is het lastig om duiding te geven aan het emotioneel welbevinden en zelfbeleving of zelfbesef. Dat geldt ook voor zelfstandigheid, autonomie en zelfredzaamheid. Komend schooljaar implementeren we methode "Leefstijl", zodat we naast de Kritische Succes Factoren-leerlijn methodische aandacht hebben voor sociale competenties.

3.1.2 Opbrengsten vso-mb (doelgroep 1-4) april 2023

Visio Onderwijs Breda huisvest binnen de vso-afdeling:

Vso Leerroute	Aantal leerlingen
1	18
2	10
3	3
4	4
5	0

In onderstaand schema is een overzicht van aantallen per doelgroep per Visio-school terug te zien.

3.1.2.1 Resultaten vso

Onderwijs Breda hanteert het OVM als uitgangspunt voor inschaling van de leerling in leerroute. Door meerdere mensen te laten observeren, maken we het oordeel minder subjectief, we gebruiken hiervoor het OVM. Dit doen wij omdat onze leerlingen niet of nauwelijks in staat zijn om zelfstandig een genormeerde toets te maken.

Het OVM meet de ontwikkelingsleeftijd. Dit vergelijken we met de kalenderleeftijd. Afwijkingen tussen inschaling in leerroute en vaardigheden zijn berekend en omschreven in het OPP.

Jaarlijks worden de gegevens uit het OVM gebruikt om de resultaten per klas (de klassenfoto) te bekijken en resultaten voor de school als geheel te analyseren (de schoolfoto). Als benchmark gebruiken we de resultaten van alle cluster 1-scholen in Nederland (de clusterfoto).

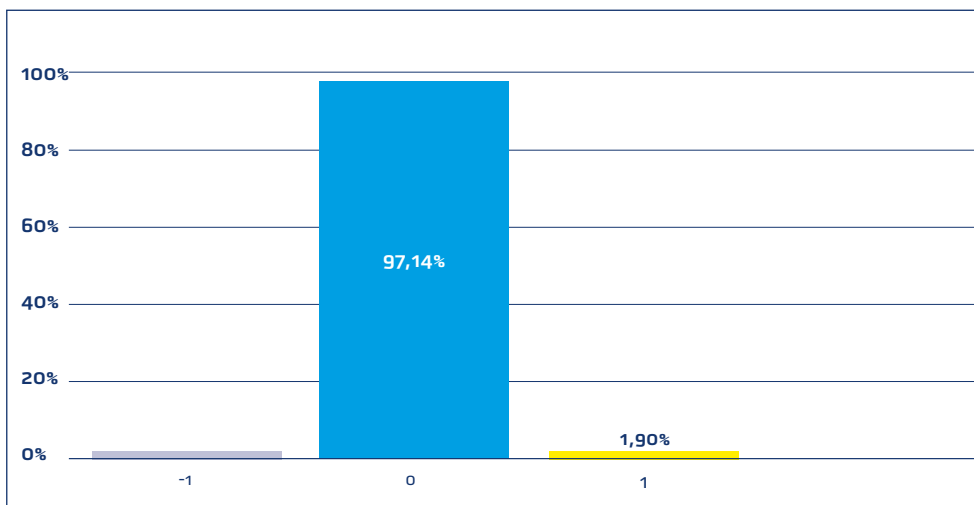
Bestendiging algemene leerroute

In de Power BI "Onderwijs Leerrendement" zien we de algemene leerroute van de leerling door de jaren heen. Deze algemene leerroute is gekoppeld aan een verwachte uitstroombestemming. De ambitie van Visio en Bartiméus is dat 80% van de huidige leerlingen nog dezelfde algemene leerroute volgt als twee jaar geleden in het OPP was vastgesteld.

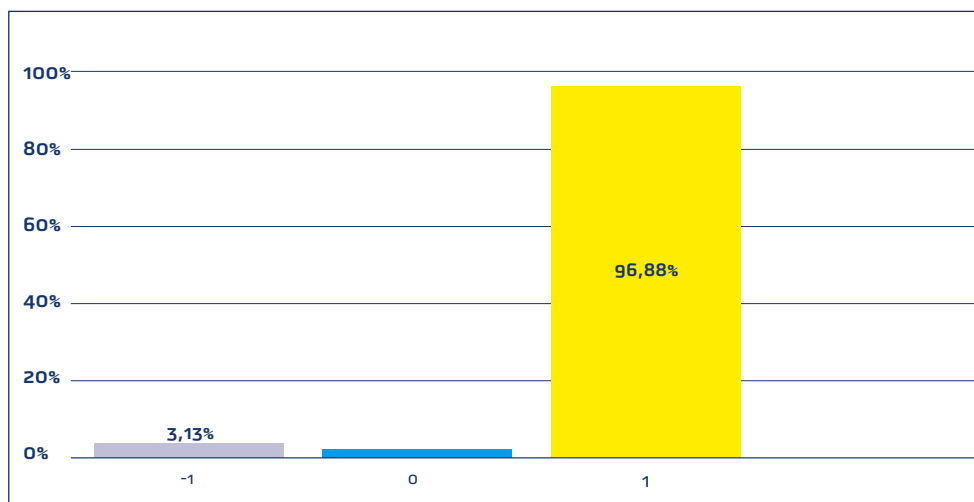
Algemene leerroute in OPP vso

Leerroute	Visio landelijk	Visio Breda
GELIJKE leerroute als 2 jaar geleden	88,01 %	86,44 %
HOGERE leerroute dan 2 jaar geleden	5,36 %	3,39 %
LAGERE leerroute dan 2 jaar geleden	6,31 %	10,17 %

Percentage leerlingen algemene leerroute OPP vso landelijk

Percentage leerlingen algemene leerroute OPP vso Breda

3.1.2.2 Sociaal-emotionele opbrengsten vso-mb

De sociaal-emotionele opbrengsten bepalen we met enkele observatielijnen uit het OVM (Ontwikkelingsvolgmodel).

Gemiddelde leerroute sociaal-emotioneel so-emb-doelgroep 1

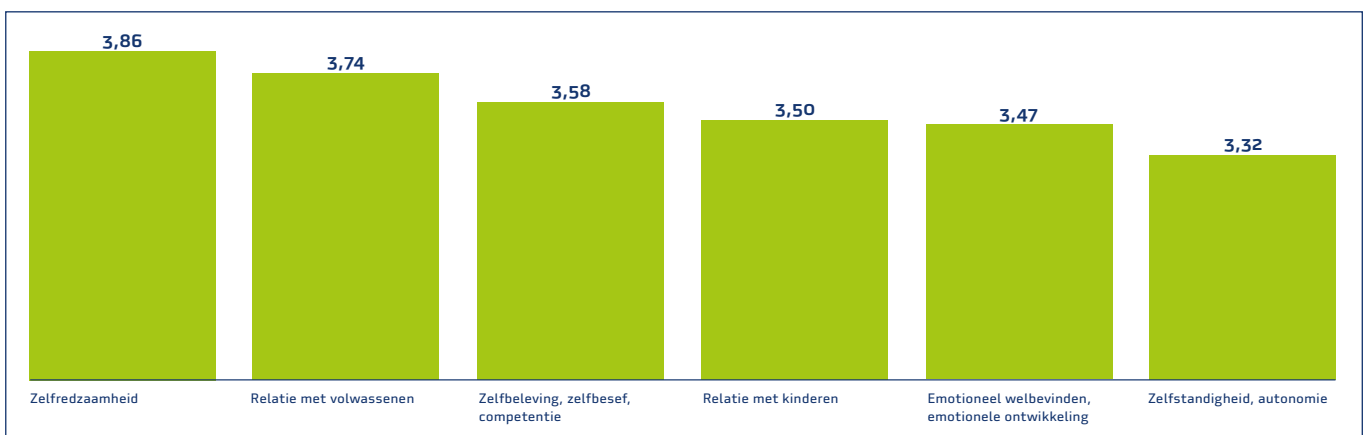
Basale lijnen OVM-MH		
MH Emotionele ontwikkeling	0,92	0,87
MH Relatie met volwassenen	0,88	0,81
MH Zelfbeleving, zelfbesef	0,88	0,81
MH Zelfstandigheid, zelfredzaamheid	0,86	0,77
Totaal	0,88	0,81

Bovenstaande gegevens zijn van schooljaar 2021/2022. In de huidige schoolfoto is de groei voor doelgroep 1 nog niet te duiden, dit volgt op een later moment. Visio Onderwijs Breda wijkt niet significant af van het landelijk gemiddelde. Doelgroep 1 scoort dus in de lijn der verwachting op sociaal-emotionele ontwikkeling.

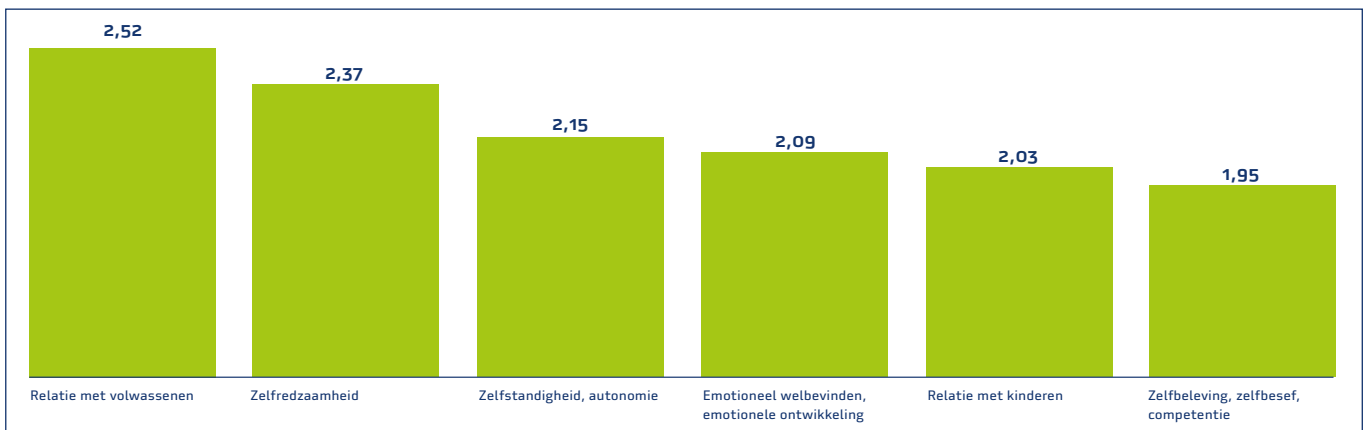
Gemiddelde leerroute sociaal-emotioneel vso-mb-doelgroep 2-4

Basale lijnen OVM	Visio landelijk	Visio Breda
Zelfstandigheid, autonomie	3,32	2,15
Zelfbeleving, zelfbeseft	3,58	1,95
Zelfredzaamheid	3,86	2,37
Emotioneel welbevinden	3,47	2,09
Relatie met volwassenen	3,74	2,52
Relatie met kinderen	3,50	2,03
Gemiddeld leerroute 2-4	?	?

Sociale opbrengsten vso voor doelgroep 2-7 landelijk

Sociale opbrengsten vso voor doelgroep 2-7 Breda

Gemiddeld landelijk vso

Gemiddelde Doelgroep (DG) sociaal-emotioneel vergeleken met de algemene leerroute (LR)						
1,00	2,70	2,50	4,72	5,15	(Le..	(Le..
LR1	LR2	LR3	LR4	LR5	LR6	LR7

Gemiddelde Doelgroep (DG) sociaal-emotioneel vergeleken met de algemene leerroute (LR)						
1,00	1,96	2,08	3,68	(Le..	(Le..	(Le..
LR1	LR2	LR3	LR4	LR5	LR6	LR7

Visio Onderwijs Breda scoort lager dan het landelijk gemiddelde. Dit is in lijn met de relatief lagere score in de so-afdeling. Deels is dit te verklaren omdat de school veel leerlingen huisvest op een laag doelgroep 2-niveau. Leerlingen laten bij het te observeren gedrag af en toe bij vertrouwde personen zien en in mindere mate in andere situaties. Daardoor wordt OVM lager ingevuld. Onderzocht zal worden of dit doelgroepafhankelijk is of dat het onderwijs hier op aangepast kan worden. Tevens zal bekeken worden hoe we dit schoolbreed kunnen verbeteren. Komend schooljaar zal de methode "Leefstijl" worden geïmplementeerd zodat we, naast de Kritische Succes Factoren leerlijn, methodische aandacht hebben voor de sociale competenties.

Tristan aan het knutselen

3.2 Verantwoording sociale veiligheid en tevredenheid

Om inzicht te krijgen in de beleving van de sociale veiligheid en tevredenheid van de leerlingen, ouders en medewerkers wordt er ieder jaar een tevredenheids-onderzoek inclusief sociale veiligheidsmeting en signaleringsonderzoek afgenomen. De uitkomsten van het onderzoek geeft informatie over thema's of accenten waar we meer of bewuster aandacht aan kunnen schenken of welke inspanningen nodig zijn om de tevredenheid vast te houden. Onderstaande resultaten zijn de resultaten van juli 2022. Jaarlijks worden de resultaten in september geanalyseerd en geëvalueerd iswm het onderwijsteam wat resulteert in een plan van aanpak voor de sociale veiligheid. Lees meer over het onderzoek in [deel 2 van de schoolgids](#).

Voor het komende schooljaar zijn vanuit het jaarlijkse tevredenheidsonderzoek de volgende ambities gesteld voor de sociale veiligheid en tevredenheid:

- sociale veiligheid is ingebed in het kwaliteitsbeleid van de school door regelmatig terugkomende teamscholing op de onderwerpen. Meldcode, gedragsregels, Wet zorg en dwang en seksualiteit en intimiteit
- feedback geven wordt via een teamscholing opnieuw onder de aandacht van medewerkers gebracht en is ingebed in het beleid
- de vertrouwenspersoon is bekend bij alle stakeholders
- er is een vertrouwenspersoon voor de leerlingen
- in de OPP-bespreking is seksuele ontwikkeling een gespreksonderwerp met ouders in het vso
- so-(e)mb: leerlijn seksualiteit is onderdeel van meerdere leerlijnen. Acties: Coördinatoren en leerkrachten so
- vso: de leerlijn Vso Zelfzorg met onderdeel seksualiteit is ingezet sinds januari 2023
- so Visio: door het volgen van de e-learnings seksualiteit en intimiteit op Het Leerplein wordt de bekendheid van de landelijke visie en het beleid op sociale veiligheid en omgaan met seksualiteit vergroot
- koppelen bestaande schoolvisie en gedragscode op omgaan met seksualiteit met het landelijke beleid. Dit gebeurt naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek tevredenheid en sociale veiligheid (variant 1 en observatielijst onderdeel 5)
- leerlingen zijn niet meer bang voor medeleerlingen: de methode leefstijl wordt na aanpassingen voor de doelgroep (e)mb geïmplementeerd. Er is inzicht in de uitingsvormen van het gevoel angst/bang bij (e)mb-leerlingen en dat individueel verwerken in communicatiepaspoort
- weerbaarheidstraining Rots & Water inzetten op leerlingniveau.

3.3 Verantwoording in- en uitstroom

Het proces van Aanmelding, Instroom en Uitstroom wordt tevens beschreven in deel 2.

3.3.1 Instroom

Instroom cijfers van de afgelopen vijf schooljaren:

Instroom	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
So-(e)mb	4	5	6	3	3
Vso-(e)mb	9	1	5	6	4
Totaal so-mb & vso-mb	13	6	11	9	7

Experiment onderwijszorg-arrangementen.

Dit schooljaar verwachten we instroom via het experiment onderwijszorg-arrangementen. Vanaf januari 2024 geeft Visio Onderwijs Breda invulling aan maatwerk (zorg in combinatie met partieel onderwijs) in samenwerking met een (zorg)locatie KDC de zandoogjes, aan kinderen met zeer complexe problematiek. Op deze manier kunnen kinderen die eerder geen onderwijs kregen, partieel onderwijs ontvangen, zodat hun ontwikkeling verder gestimuleerd kan worden. Tijdens de looptijd van dit experiment verwachten wij aan te kunnen tonen dat een maatwerk-aanbod vanuit onderwijs en een goede samenwerking met een zorglocatie bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen en jongeren die voorheen geen onderwijs genoten.

Ontwikkelingsperspectief (OPP)

Voor nieuwe leerlingen vindt de eerste bespreking van het OPP plaats binnen zes weken na plaatsing op school. Dit plan wordt in overleg met de ouders opgesteld en vastgesteld. Jaarlijks, in het eerste en laatste kwartaal van het schooljaar, nodigen we u als ouder/verzorger uit voor de bespreking van het ontwikkelingsperspectiefplan. In dit OPP staan individuele doelen en de uitstroom verwachting. Onderwerpen die besproken worden:

- continuering van cluster-1-onderwijs
- landelijk doelgroepenmodel. Zie ook www.gespecialiseerdonderwijs.nl/expertgroep/landelijk-doelgroepenmodel/
- diagnostisch beeld
- schoolsituatie
- thuissituatie
- leerfactoren
- ondersteuningsbehoefte
- het te verwachten uitstroomniveau (de leerrendementsverwachting)
- de cognitieve ontwikkeling
- de sociaal-emotionele ontwikkeling
- doorstroom en uitstroom

- stage (vso)
- individuele doelen
- benodigde uren en inhoud van zorg in onderwijs
- risicovolle handelingen (medisch handelen)
- het gebruik van middelen en maatregelen
- persoonsbeeld
- leertijdonthefing
- behandelingen.

Vanuit school neemt de mentor (procescoördinator) deel aan deze bespreking. Als uw kind van deze diensten gebruikmaakt, worden ook andere betrokken professionals zoals een fysiotherapeut, ergotherapeut, logopedist en/of zorgcoördinator vanuit Visio Wonen & Dagbesteding of Visio Revalidatie & Advies uitgenodigd. De mentor (procescoördinator) maakt een verslag van het gesprek dat we toevoegen aan het OPP. Het OPP krijgt u als ouder/verzorger ter beschikking aan het begin van het nieuwe schooljaar. Dit vormt het vertrekpunt voor het onderwijsaanbod. In de afgelopen schooljaren hebben wij ervaren dat deze gesprekken ook op afstand gevoerd kunnen worden zonder dat dit ten koste gaat van de inhoud. Voordeel is dat hierdoor het plannen van en deelnemen aan dit multidisciplinaire gesprek eenvoudiger is voor alle betrokkenen dan voorheen.

Commissie leerling zorg (CLz)

De Commissie Leerlingenzorg adviseert en ondersteunt de direct betrokkenen bij plaatsing van de leerling en bij het opstellen van een (eerste, voorlopig) ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Een nadere toelichting vindt u [in deel 2](#).

De CLz verzorgt een advies aan de Commissie van Onderzoek (CVO) met betrekking tot de jaarlijkse evaluatie van dit plan en adviseert over het nieuwe plan en over continuering van de plaatsing, terug- of overplaatsing van de leerling. Daarnaast worden alle andere zorg-, behandel- en onderwijsvragen voorgelegd aan de CLz. De CLz fungeert als "denktank" voor individuele of groepsgerichte inhoudelijke vraagstukken en bewaakt de resultaten en de inhoud van het (individuele)onderwijsprogramma. De commissie buigt zich tevens over de resultaten van de leerlingen en de school, analyseert de gegevens en besluit zo nodig tot aanpassing van de ambities, groepsdoelen en het onderwijsaanbod. De beslissingen van de CLz zijn bindend. Op het moment dat een leerling, klas, deel van de school of de hele school extra zorg nodig heeft, wordt dit door de CLz in gang gezet worden. Dit kan

bijvoorbeeld door het inschakelen van in- of externe ondersteuning in de vorm van extra begeleiding voor de individuele leerling, de klassenleiding of de school. Voorbeelden van deze (extra) begeleiding zijn:

- aan de doelgroep aangepaste methoden
- aan de doelgroep aangepaste materialen
- gespecialiseerde medewerkers
- nascholingsbeleid, zie het meerjaren opleidingsplan
- vakdocenten voor diverse vakken
- begeleiding van de leraar door de coördinator
- orthopedagoog
- (paramedische) therapieën
- co-teaching
- expertise ouders
- communicatiepaspoort
- team moeilijk verstaanbaar gedrag (TMVG)
- revalidatie en advies (NVBC)
- consultatie van diverse artsen zoals een oogarts, revalidatiearts of kinderarts
- flexzorg zorg in onderwijs zoals buitenschoolse specialistische begeleiding, logeren en vakantieopvang
- MEE
- CCE
- onderwijszorgconsulent.

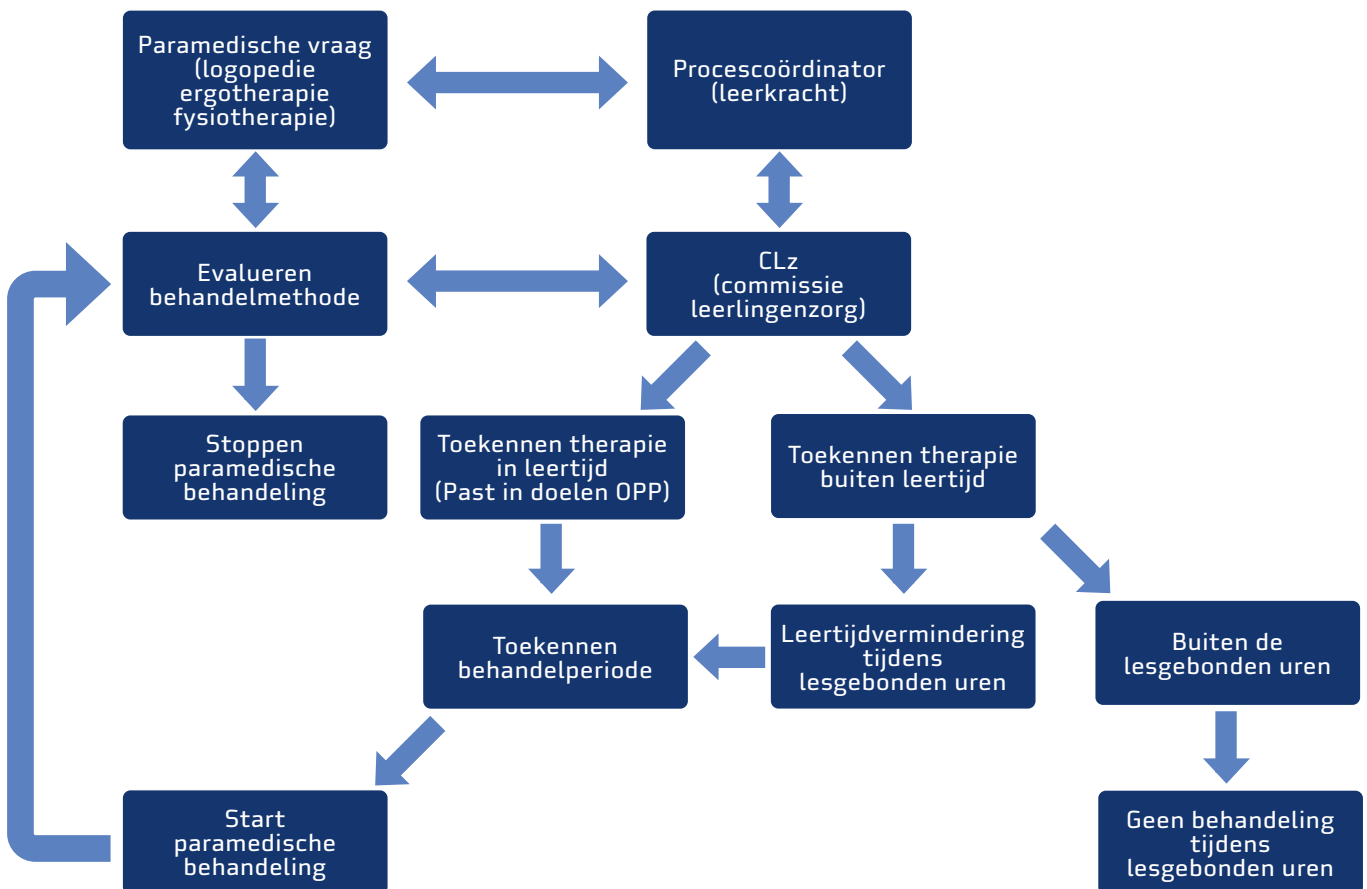

Revalidatie

Zoals ook in onderstaand schema is te zien is vanuit de volgende disciplines behandeling tijdens onderwijstijd mogelijk na goedkeuring van de CLZ:

- logopedie (in dienst van Visio Onderwijs Breda)
- fysiotherapie (in dienst van Visio Onderwijs Breda)
- ergotherapie op school (in dienst van Visio Onderwijs Breda/Revalidatie & Advies)
- psychosociale begeleiding (TMVG; in dienst van Visio Onderwijs/Revalidatie & Advies)
- O&M training (in dienst van Visio Onderwijs/Revalidatie & Advies)
- revalidatiearts (in dienst van Revant of het Leijpark)
- maatschappelijk werk (in dienst van Visio Onderwijs)
- jeugdarts (in dienst van de GGD)
- oogarts (in dienst van Visio Onderwijs en/of het Amphia ziekenhuis)
- orthoptist (in dienst van Revalidatie & Advies).

In het eerste schooljaar vanaf plaatsing op school krijgen alle leerlingen een screening logopedie, fysiotherapie, ergotherapie en schoolarts. Als hieruit advies tot behandeling komt, beoordeelt de CLz of dit het onderwijs ondersteunt, of een gespecialiseerde behandelaar van Visio nodig is en of het tijdens onderwijs moet plaatsvinden. Dit geldt ook voor aanvraag voor andere hierboven genoemde behandelingen. Doordat een visuele beperking invloed heeft op vele ontwikkelingsgebieden, heeft een behandeling door een therapeut van Visio vaak voorkeur boven een behandelaar uit de reguliere zorg. Onderzocht wordt of behandelingen buiten lestijd door de flexzorg van Visio kunnen worden uitgevoerd als de behandeling wel onderwijsvoorwaardelijk is maar niet in de gestelde OPP doelen past.

Doel van ons onderwijs

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op hun vervolgbestemming en op de samenleving. Voor de meeste leerlingen op onze school geldt dat zij vanuit de so-afdeling van de school doorstromen naar de vso-afdeling. Deze naadloze overgang geeft pedagogische houvast in veiligheid en structuur waardoor het leerproces niet stagneert. Na het vso stromen de leerlingen voornamelijk uit naar de diverse niveaus binnen dagbesteding.

Doelgroepen

Het landelijke doelgroepenmodel maakt inzichtelijk welke doelgroepen op school zijn gehuisvest. Lees meer daarover op www.gespecialiseerdonderwijs.nl/expertgroep/landelijk-doelgroepenmodel/.

Per leerling onderbouwt het doelgroepenmodel het uitstroomperspectief op basis van ontwikkelingsleeftijd, leerstandaard, IQ, leerkenmerken en ondersteuningsbehoefte.

3.3.2 Uitstroom uit so en vso

Hieronder wordt aangegeven waar de leerlingen naar uitstromen.

Uitstroom leerlingen so-afdeling	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Vso arbeid/praktijkgericht onderwijs	1					
Vso dagbesteding arbeidsgericht/activerend/belevingsgericht	9	1	4	6	2	3
Overige bestemmingen	1					
Totaal so	11	1	4	1	2	3

Uitstroom leerlingen vso-afdeling	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Vso arbeid/praktijkgericht onderwijs			1	1		
Arbeidsgerichte dagbesteding		1		2		
Activerende dagbesteding	1	2	4		1	1
Belevingsgerichte dagbesteding		1	3		1	1
Vso dagbesteding arbeidsgericht						
Overig bestemmingen	1		1	4		2
Totaal vso	2	4	9	7	2	4

Uitstroom en doorstroom

Elk jaar stelt de Commissie van Onderzoek (CvO) vast of een Visio-school nog de beste plek is voor de leerling. Het uitstroomprofiel bepaalt de leerroute die de leerling volgt. In de leerroute staat het onderwijsproces beschreven dat een leerling gedurende de schoolloopbaan aangeboden krijgt (zie doelgroepenmodel). Als een leerling 12 wordt, maakt hij in principe de overstap van het so speciaal onderwijs naar vervolgonderwijs. Dat kan een andere cluster-1-vso zijn of regulier vo met aob. Voor leerlingen van Visio Onderwijs Breda geldt dat zij waarschijnlijk allemaal verbonden blijven aan een vorm van speciaal onderwijs.

In de regel maken leerlingen de overstap van so naar vso binnen de eigen school. Deze overstap wordt in de Commissie Leerlingzorg (CLz) besproken.

Een leerling kan ook tussentijds uitstromen naar een andere school of dagbesteding.

Als een leerling de school verlaat dan begeleiden we de

overstap altijd zorgvuldig. Door middel van het onderwijskundig rapport of een transitiedocument en een (digitaal) portfolio verstrekken we informatie aan de vervolgsetting.

So

De leerroute mb (meervoudig beperkt) heeft, voor het so, als uitstroomperspectief vso-mb. Op onze so-mb-afdeling (tot en met maximaal 13 jaar), is het uitstroomprofiel meestal de overgang naar onze vso-afdeling. Soms wordt er gekozen voor een overstap naar dagbesteding of een andere vso-school.

Voor elke leerling geldt dat de leeropbrengsten in kaart worden gebracht. Laat het kind voldoende groei zien dan wordt aan de ouders het advies gegeven om hun kind door te laten stromen naar de vso-afdeling van onze school. Als de groei gedurende twee jaar stil staat dan wordt ouders geadviseerd een andere passende plek voor hun kind te zoeken.

Vso

Vso-leerlingen (vso-mb) tot maximaal de leeftijd van 20 jaar lopen vaak in de transitiefase (laatste jaren in het vso) al (interne) stage op de plek waar ze naar uitstromen. Een nadere toelichting vindt u in [deel 2](#).

3.3.3 Ambulant onderwijskundige begeleiding (aob)

Soms komt het voor dat een leerling gedurende de so- of vso-periode de overstap maakt naar het reguliere (speciaal) onderwijs. Het is dan mogelijk een ambulant onderwijskundig begeleider in te zetten voor de begeleiding van deze leerling en de nieuwe school. De betrokken aob-er informeert onder meer de school over de visuele beperking, geeft adviezen over de aanpassingen die binnen het onderwijs nodig zijn, bespreekt de mogelijke gevolgen van het visueel functioneren op de sociaal en emotionele ontwikkeling en verwijst hen naar beschikbare informatie, trainingen en cursussen. Met de overstap naar onderwijs met ambulante begeleiding, kan de reguliere school meestal gebruikmaken van aanvullende bekostiging. Deze aanvullende bekostiging kan ingezet worden in de vorm van formatie en/of (hulp)middelen.

De aob'ers van Visio komen in alle provincies en op alle soorten onderwijs waar leerlingen zitten met een indicatie cluster 1. Lees meer hierover in [deel 2 van de schoolgids](#).

Raysha aan het werk achter de computer.

3.4 Verantwoording bestendinging

So-doelgroep 1:

Opvallend is dat spraak-taal achter blijft. Vooral omdat totale communicatie een speerpunt van ons onderwijs is.

Onderzocht wordt of:

- het kan komen door de het hogere aantal jonge leerlingen die de so-afdeling op dit moment huisvest
- het volgend jaar wel terug te zien is op de schoolfoto dat het tot ontwikkeling komen vaak langer duurt voor onze leerlingen
- het OVM anders, wellicht kritischer, wordt ingevuld dan op andere scholen het geval is. De te scoren OVM-items zijn erg visueel waardoor veel fasen niet behaald kunnen worden
- hier verandering in door de invoering van de VIVIS leerlijn spraak-taal ontwikkeling (mei 2023).

Ambities

- Er wordt kritisch gekeken naar het aanbod in spraak-taalonderwijs. Onze communicatieve basishouding naar de leerlingen is goed; we besteden veel aandacht aan totale communicatie. Maar dagen we de leerlingen wel voldoende uit in hun eigen spraak-taalontwikkeling
- Er komt meer aandacht voor het leesonderwijs. Voorlezen wordt een standaardvak op het lesrooster en de schoolbib krijgt opnieuw extra aandacht.
- De leerling krijgt meer en gericht een leesaanbod. We breiden belevingsverhalen, oftewel sensory storytelling, uit en zorgen voor vaste voorleesmomenten door leerlingen van reguliere scholen binnen het vak burgerschapsvorming.

So-doelgroep 2-4

Rekenen blijft significant achter ten opzichte van de anderen ontwikkelingsgebieden. Onderzocht wordt of het aanbod op het niveau van de school, klas en leerling volstaat. Ook gaan we onderzoeken of de uitval aan het meetinstrument ligt. De eerste OVM-fases zijn erg visueel. Vallen daar vooral de blinde leerlingen uit?

Ambities

- Er zijn verschillende rekenmethoden onderzocht. Komend schooljaar wordt een pilotfase gestart met een nieuwe rekenmethode. Daarbij worden onder andere via 3D-printen bij de doelgroep passende materialen gemaakt.
- In het so wordt in het rooster extra aandacht gegeven aan rekenonderwijs. Daarbij stellen wij ambitieuze doelen voor zowel het individuele kind als op klasniveau.

- Doordat er een nieuwe aan de cluster-1-doelgroep aangepaste leerlijn wordt, gebruikt zijn de resultaten voor rekenen beter te duiden.
- Onderzocht wordt of de items in OVM meten wat wij voor het vak rekenen willen weten. Als dat niet het geval is, wordt er op landelijk niveau gezocht naar een ander, zo objectief mogelijk meetinstrument voor het vak rekenen voor de cluster-1-mb-doelgroep.

So-doelgroep 1 en 2-4:

Naar aanleiding van eerder gestelde ambitie op speel/leergedrag zal het aanbod in het so worden bekeken. Bij het buitenspel en gymzaal zijn al goede stappen gemaakt. Een volgende stap is nu om kritisch te kijken naar het speel-/leergedrag in de klas. Bieden we het juiste aanbod? In het afgelopen jaar is er een scholing aangeboden op het gebied van speel-/leergedrag. Op dit moment wordt een nieuwe cluster-1-leerlijn geïmplementeerd voor dit vakgebied. De resultaten zijn volgend schooljaar terug te zien in de schoolfoto.

Vso-doelgroep 1 en 2-4:

Binnen de sociale opbrengsten viel vooral de lagere score ten opzichte van andere cluster-1-mb-scholen op het ontwikkelingsgebied zelfstandig/zelfredzaamheid op. Onderzocht wordt of:

- er nog te veel overgenomen wordt door klassenleiding waardoor de leerling minder uitgedaagd wordt in het zetten van stappen in zelfstandigheid en autonomie
- de zorgmedewerkers geschoold moeten worden in het werken met "de handen op de rug" waardoor er minder verzorgd en geholpen wordt maar meer wordt gestuurd vanuit de zone van de naaste ontwikkeling
- de opzet van het praktisch onderwijs zoals deze nu vorm is gegeven passend is ten opzichte van de uitstroom naar dagbesteding of moeten hier aanpassingen in gemaakt worden.

Ambities

- Alle onderwijs- en zorgmedewerkers hebben tijdens de klassenobservaties extra aandacht voor zelfstandigheid en zelfredzaamheid.
- De leerlijn KSF wordt effectief in het onderwijs ingezet waarbij deze doelen bij evaluatie het aanbod in de klassen extra aandacht krijgen. Er wordt gemiddeld een hogere score in de schoolfoto gezien dan in de huidige schoolfoto.
- Er zal kritisch gekeken worden naar het "werken met de handen op de rug" waarbij de medewerkers die in dienst zijn van de zorg en belast met zorghandelingen hierin mee genomen zullen worden.

- Er worden groepsstages aangeboden waarbij de zelfredzaamheid en zelfstandigheid in een andere situatie gestimuleerd worden.

Binnen OVM viel de lagere score ten opzichte van andere cluster-1-mb-scholen op het ontwikkelingsgebied lezen op.

Ambities

- Er zal meer aandacht voor het leesonderwijs komen, voorlezen wordt een standaardvak op het lesrooster en de schoolbibliothek krijgt opnieuw extra aandacht.
- De leerling krijgt meer en gericht een leesleesaanbod. We breiden belevingsverhalen, oftewel sensory storytelling, uit en zorgen voor vaste voorleesmomenten door leerlingen

Binnen OVM viel de lagere score ten opzichte van andere cluster-1-mb-scholen op het ontwikkelingsgebied lezen op.

Ambitie

- In het vso worden doelen zichtbaar ingezet in het praktisch onderwijs. De verantwoording staat in het portfolio, onder andere door praktisch rekenen in de schoolwinkel.

Na analyse van de schoolfoto zijn voor het so en vso de volgende ambities bepaald:

- een start maken met vaststellen van leertijd per domein/vak vanuit datagedreven werken
- invoeren van Rapportfolio in so
- bijstellen Portfolio in vso aan de hand van de landelijke eisen voor het diploma mb
- door de komst van een schoolwinkel is er extra aanbod in praktisch leren. Opbrengsten worden gemonitord.

Bestendinging

Opmerkingen bij onderstaand overzicht:

Omdat het aantal leerlingen relatief laag is kan het zijn dat één leerling in enkele gevallen staat voor een percentage van 50% of zelfs 100%. Zowel bij de so als bij de vso-afdeling van Visio Onderwijs Breda bestaat de leerlingpopulatie voor meer dan 80% uit leerlingen met een IQ < 70. Bij deze afdelingen wordt daarom niet gekeken naar (eind- of tussentijdse) uitstroom naar regulier of vervolgonderwijs. Tevens geldt dat de resultaten van

deze afdelingen worden vergeleken met de resultaten van afdelingen waarbij de populatie eveneens voor meer dan 80% uit leerlingen bestaat met een IQ < 70.

Visio Onderwijs streeft naar maximale integratie van leerlingen met een visuele beperking in het (regulier) onderwijs. Dankzij dit beleid neemt ruim 80% van de kinderen/jongeren met een visuele beperking deel aan thuis nabij (speciaal) onderwijs. Dit betekent dat de leerlingen die naar de Visio-scholen gaan vaak te maken hebben met meerdere problematieken. Dit heeft effect op de onderwijsresultaten. Voor Visio Onderwijs Breda geldt dat hier veel leerlingen onderwijs genieten die vaak niet eens binnen een onderwijssetting terecht komen maar met een leerplichtvrijstelling worden begeleid in een kinderdagcentrum (KDC).

Op een aantal plekken staat "onbekend". In dat geval zijn er onvoldoende data beschikbaar op grond waarvan de inspectie een oordeel op deze indicator kan geven. Doordat IQ-tests niet voor alle leerlingen met een visuele en verstandelijke beperking geschikt/toegankelijk zijn, zijn niet van alle leerlingen IQ-gegevens beschikbaar. Wij meten dan ook vaak het ontwikkelingsniveau en niet het IQ. Het deels ontbreken van deze gegevens leidt ertoe dat er bij onze school geen oordeel gegeven kan worden op de indicator IQ in relatie tot uitstroom.

Onderwijsresultaten so-afdelingen 2020-2021-2022

	Einduitstroom regulier versus speciaal			Tussentijdse uitstroom regulier versus speciaal			IQ in relatie tot uitstroom			Uitstroom in relatie tot gestelde niveau in OPP			Plaatsbestending van de in het voorgaande schooljaar uitgestroomde leerlijn		
	2020	2021	2022	2020	2020	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2019	2021	2022
So															
Norm Visio Onderwijs											90%			90%	
Breda - so	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	4,13	4,08	onbek.	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Onderwijsresultaten vso-afdelingen 2020-2021-2022

	Einduitstroom regulier versus speciaal			Tussentijdse uitstroom regulier versus speciaal			IQ in relatie tot uitstroom			Uitstroom in relatie tot gestelde niveau in OPP			Plaatsbestending van de in het voorgaande schooljaar uitgestroomde leerlijn		
	2020	2021	2022	2020	2020	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2019	2021	2022
Vso															
Norm Visio Onderwijs											90%			90%	
Breda - so	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	4,04	4,86	onbek.	77,8%	100%	100%	75%	88,9%	71,4%

Percentielscore > 75
 Percentielscore < 25
 Percentielscore 25-75

Alle leerlingen die het so-mb verlaten hebben in de afgelopen 3 jaar, zijn uitgestroomd naar het vso-mb, zoals voorzien was in hun OPP. In bovenstaand schema is terug te zien dat in 2019 en 2020 het percentage bestending in het vso lager is dan 100%. In beide gevallen heeft dit met het overlijden van oud-leerlingen te maken.

Een leerling is tot zijn 18de jaar leerplichtig, ons onderwijscurriculum loopt tot 20 jaar. Leerlingen binnen onze mb-stroom ontwikkelen zich cognitief en

lichamelijk langzamer dan normaliter bij hun kalenderleeftijd past. Ze zullen later hun top bereiken en zijn in de bovenbouw van het vso erg leerbaar. Dan gaat het onder meer over sociale vaardigheden (hoe gedraag ik mij bij vreemden), zelfredzaamheid (je handhaven op een werkplek) en weerbaarheid in een werksituatie. Kortom juist in die zaken die van belang zijn voor de toekomst na school. Mb-leerlingen hebben daarom baat bij een uitstroomleeftijd van 20 jaar. Het grootste deel van de leerlingen binnen Visio Onderwijs Breda stroomt uit naar een vorm van dagbesteding.

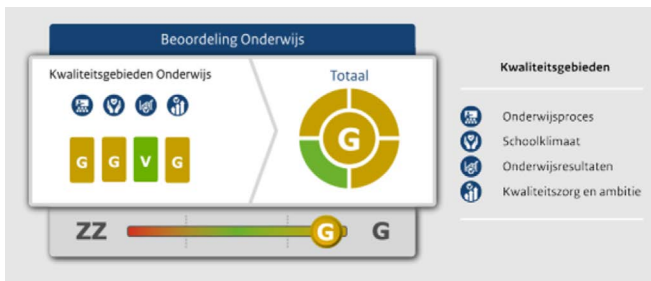

4 Onderwijskundige ontwikkelingen in de school

4.1 Kwaliteitszorg en ambitie

4.1.1 Inspectiebeoordeling

In het schooljaar 2020/2021 jaar heeft de inspectie van onderwijs na een intensief onderzoek naar de kwaliteit van de school het predicaat "goed" afgegeven voor de onderwijskundige eenheden so en vso. Daar zijn we enorm trots op en we blijven innoveren en doorontwikkelen. Het volledige rapport is op te vragen bij het secretariaat van de school of terug te vinden op: onderwijsinspectie.nl

De school krijgt de waardering goed voor het so én vso

De inspectie heeft naast lovende woorden ook diverse aandachtspunten geformuleerd.

Deze zijn als nieuwe ambities opgenomen in het jaarplan en het transitieplan¹. Eén van de aandachtspunten was dat door de veelheid van ambities het lastig is om de focus te behouden, helemaal in een tijd van werkdruk en corona. Daarom is er gekozen voor een beperkt aantal ambities voor 2022.

4.1.2 Predicaat Excellente school

In januari 2022 heeft Visio Onderwijs Breda het predicaat "excellente school" ontvangen voor de so- én vso-afdeling. Dat is een predicaat voor scholen met bijzondere kwaliteiten en voor scholen die uitblinken in een specifiek excellentieprofiel². Voor Visio Onderwijs Breda is dit "het inzetten van innovatiekracht bij het aanleren van vaardigheden aan leerlingen met een visuele beperking en een (ernstige) verstandelijke beperking, waardoor zij op een zo autonoom mogelijke wijze kunnen "thuiskomen in de wereld".

Omdat er voor de ouders van onze leerlingen weinig scholen als de onze zijn en daarom de keuze voor een school zeer beperkt is, willen wij door het predicaat excellent uitstralen dat de ouders een goede school voor hun kind hebben gekozen. Daarnaast is onderwijs aan onze doelgroep niet vanzelfsprekend en krijgt onze

doelgroep vaak nog, naar onze mening onterecht, een onderwijsontheffing. Door het predicaat excellent hopen wij hier verandering in te kunnen brengen.

De conclusie van en samenvatting door de jury excellente school luidt:

De jury is van oordeel dat Visio Onderwijs Breda het predicaat Excellente School voor speciaal onderwijs toekomt. Van een brede visie naar een scherpe focus. De school slaagt erin om vanuit een brede visie op onderwijs aan blinde en slechtziende leerlingen van 4 tot 20 jaar met vaak ernstige meervoudige beperkingen, een scherpe focus te houden op het eigen concept van totale communicatie. De aanpak is een eigen vertaling van het doordachte onderwijs- en begeleidingsconcept van expertisecentrum Koninklijke Visio. Hiermee biedt de school perspectief voor ieder kind. Alles in en om de school is volkomen aangepast aan de leerlingen: de gangen zijn leeg en overzichtelijk en de klassen zien er uitnodigend en geordend uit.

Tijdens het schoolbezoek zijn de uitgewerkte thema's van de totale communicatie in de bezochte praktijk-sessies goed herkenbaar.

De resultaten van het uitgewerkte excellentieprofiel zijn overtuigend. Ook is er een goede afstemming op de onderwijs- en begeleidingsbehoefte van de desbetreffende leerlingen.

Het beleid wordt telkens grondig geëvalueerd en geborgd. Waar nodig beschrijft de school verbeteracties en nieuwe doelen in het zogenoemde transitiedocument. De externe erkenning en de kennisdeling met andere scholen toont de school in allerlei documenten en publicaties aan.

Samengevat: het bijzondere is normaal op deze school. De jury is onder de indruk van de concretisering van de ambities van het vastgelegde onderwijs- en schoolbeleid. Meer nog van het gevoel dat in de school de innovatieve en bijzondere wijze van werken door de medewerkers als normaal wordt ervaren. Het desbetreffende school- en onderwijsbeleid is door alle medewerkers zodanig geïncorporeerd in hun professionele doen en laten, dat het henzelf niet meer opvalt als zijnde bijzonder. Het schoolteam kenmerkt zich door de passie voor het werken met deze leerlingen en door

hun voortdurende inzet om te innoveren en de eigen professionaliteit te versterken. Het geven van feedback onderling is een dagelijkse bezigheid en onderdeel van de functioneringsgesprekken in teamverband. De medewerkers en de leerlingen ervaren op school een professionele en veilige werkomgeving. De jury is van mening dat de werkwijze van Visio Onderwijs Breda andere scholen kan inspireren.

4.1.3 Het Jaarplan

Naar een Wendbaar Visio:

Net als de andere Visio-scholen werkt Visio Onderwijs Breda met een jaarplan. In het jaarplan is terug te lezen dat de nieuwe strategische koers van Koninklijke Visio "Wendbaar" uitstekend past bij de ambities van Visio Onderwijs Breda. Alle in dit jaarplan genoemde onderdelen staan in het teken van het allerbeste onderwijs waarin wendbaarheid en samenwerking met de andere domeinen centraal staat.

Dit jaarplan omschrijft op hoofdlijnen waar we met ons onderwijs naar toe willen komend jaar.

Het jaarplan is tot stand gekomen door evaluatie van het vorige jaarplan, het instellingsplan en het schoolplan, input vanuit een kaderbrief geschreven door de Raad van Bestuur, het domeinjaarplan van Visio Onderwijs, het kwaliteitskader van de Inspectie van Onderwijs en door goed te luisteren naar de ouder(s)/verzorger(s), het team, de stakeholders en de domeindirectie.

In het jaarplan worden uitgangspunten, doelen en beleid voor het kalenderjaar 2023 uitgelicht. De schoolspecifieke ambities, die aansluiten op het Instellings- en Schoolplan, komen hierin tot uitdrukking.

Met ingang van het nieuwe schooljaar zijn een nieuw Instellingplan voor Visio Onderwijs en een nieuw Schoolplan voor Breda klaar.

Het huidige jaarplan dat loopt tot 1 januari 2024 hanteert nog de ambities uit het oude schoolplan en instellingsplan. Vanaf januari 2024 zullen de ambities uit de nieuwe plannen leidend zijn voor het jaarplan. Bovengenoemde documenten zijn op te vragen bij de directie van de school.

Bouwsteen cliënt en leerling

Excellente dienstverlening

1 Doel: Landelijke afspraken

- Er is een door de directeur en GMR vastgesteld schoolplan met de doelstellingen voor een periode van vier jaar afgeleid van de strategische koers, wendbaar Visio en het instellingsplan.

Rafael maakt een vogelhuisje.

- De ambities uit het nieuwe schoolplan worden vastgelegd in ambitiekaarten.
- In het nieuwe schoolplan is het excellentieprofiel verbreed uitgewerkt van "thuis komen in de wereld" naar "thuis zijn in de wereld".
- De visie op leren voor locatie Breda is in kwartaal 4 aan de hand van de landelijke herziene versie geëvalueerd en aangepast.

2 Doel: excellent onderwijs en begeleiding

- Medewerkers weten hoe leerdoelen en zorg geïntegreerd kunnen worden. zij scholen zo nodig zorg-medewerkers hierin. (beoordeling via interne audit).
- Sociale veiligheid is een jaarlijks terugkomend onderwerp voor medewerkers en stakeholders (jaarplanning).
- Het gestelde uitstroomperspectief is ambitieus en gekoppeld aan een actueel integratief beeld. (schoolfoto).
- Het softplaymateriaal wordt voor zowel de interne als de externe (e)mb-doelgroep ingezet (project van de afdeling Kennis).
- Team moeilijk verstaanbaar gedrag ondersteunt implementatie van de werkwijze op andere Visio-scholen/vestigingen en breidt de handelingsadviezen uit (zie bestedingsplan projectevaluaties).
- Het kwaliteitssysteem van Onderwijs Breda is bekend bij de medewerkers en wordt gebruikt (beoordeling via interne audit).

- Het integratief beeld is in het OPP voor alle leerlingen omschreven een handleiding/stappenplan is de leidraad voor medewerkers.
- Dierverzorging is onderdeel van het onderwijsaanbod.
- Er is een ambitiekaart voor kunstzinnige vorming.
- Op films en podcasts worden naast lessen resultaten van ons onderwijs vastgelegd.
- Leerlingen worden interactief uitgedaagd in het gebruik van compenserende zintuigen (21e eeuw onderwijs/sensorruimte 3.0).
- Er zijn vaste afspraken over inzet leertijd per vakgebied als leidraad voor goed onderwijs.

3 Doel: Domeinoverstijgende diagnostiek

- Het KJMD1 werkt volgens een hernieuwde procedure.

4 Doel: Domeinoverstijgende activiteiten

- Leerlingen hebben diverse "behandelingen" tijdens de naschoolse begeleiding (BSB) en/of in de thuis-situatie.
- BSB-doelen en inzet behandelingen zijn in afstemming met onderwijs bepaald en sluiten aan op (behaalde) doelen in het OPP.
- Onderzoek naar aanpassing schooltijden en lestijden is voltooid in samenwerking met Haren en Doorn (implementatie in september 2024).
- 50% van de leerlingen is gescreend op ICT-vaardigheden en hebben een ICT-plan.

5 Doel: Meer leerlingen naar een passende dagbesteding

- Het praktijkplein wordt aan de eisen van de huidige tijd aangepast.
- Eens per jaar wordt voorlichting over de doelgroep gegeven aan medewerkers van de dagbestedingscentra.

- In een kwaliteitskaart staat omschreven hoe wij zicht houden op het aanbod in passende dagbesteding.
- Er is een ambitiekaart voor externe groepsstage.
- Het loopbaanonderzoek (LBO) heeft een passend aanbod voor doelgroep 1 & 2 (2025).

6 Doel: Een leven lang leren

- Medewerkers van Onderwijs Breda delen kennis en methodieken met relevante stakeholders.

Vergroten bereik en doelgroepen

1 Doel: Groei van het aantal leerlingen, vooral (E)MB

- Revalidatie & Advies is op de hoogte van de mogelijkheden voor onderwijs aan de emb/vvb-doelgroep, ook als het IQ <35 is.
- Er is een eerste start gemaakt met het bieden van onderwijs aan cluster-1-leerlingen die tevens met leerplichtonthefving ingeschreven staan op een KDC.
- Samenwerking met de aob wordt gezocht in: maatjesprojecten tussen medewerkers onderling en hybride onderwijs in samenwerking met KDC's.
- Samenwerking met revalidatiecentra Breda en Tilburg is vastgelegd in haalbare doelen.
- Leerplichtambtenaren zijn op de hoogte van de mogelijkheden van onderwijs aan EMB waardoor ze minder snel een leerplicht ontheffing afgeven.

2 Doel: Vergroten naamsbekendheid

- Alle medewerkers werken mee aan de zichtbaarheid van de school. Dat is wekelijks terug te zien in het nieuws of op social media.
- De schoolgids is aangepast aan de eisen van deze tijd.

Bouwsteen Medewerker

Realiseren verbindende cultuur

1 Doel: Leren van en met elkaar

- Projectresultaten zijn bekend bij 80% van de medewerkers, worden gedeeld en geïmplementeerd aan de hand van projectplannen en implementatieplannen (via interne audit).
- Relevante methodes zijn opgenomen in de onderwijskaarten.
- Medewerkers van de aob en Visio Onderwijs Breda zijn als "maatjes" aan elkaar gekoppeld.
- Hybride onderwijsvormen worden samen met de aob vormgegeven.
- De aob adviseert de school over het aanbod vanaf doelgroep 4.

2 Doel: Teamontwikkeling

- Hoge medewerkerstevredenheid.
- Het locatiegebonden HRM-beleid is in een ambitiekaart en een kwaliteitskaart omschreven en gekoppeld aan de GA-cyclus.
- Samen met de MR is duurzame inzetbaarheid verder uitgewerkt.
- Medewerkers hebben inzicht op prestaties en verhoudingen als professioneel functionerend team.

Versterken vakkenis en expertise

1 Doel: Excelleren en het worden van een autoriteit op efficiëntie en uniforme processen

- Het cyclisch MJOP is leidend voor opleidingskeuzes.
- Medewerkers zijn op de hoogte van het kwaliteitssysteem. Zij weten relevante documenten in het nieuwe kwaliteitssysteem te vinden en doorlopen consequent de PDCA-cyclus.

2 Doel: Onboarden nieuwe medewerkers

- 100% van alle nieuwe medewerkers heeft succesvol het inwerkprogramma doorlopen.

3 Doel: Deelname expertise groepen

- Op basis van de jaarlijks vastgestelde expertise-activiteiten vervullen onderwijsmedewerkers hun bijdrage in expertisegroepen, projecten en de Visio International pool.
- Vanuit het bestedingsplan vastgestelde activiteiten worden ingevuld door onderwijsmedewerkers.

Bouwsteen Maatschappij

Opzetten netwerken met impact

1 Doel: uitbouwen regionale netwerken gericht op arbeid en arbeidstoeleiding

Visio Onderwijs Breda werkt in het kader van burgerschapsvorming langdurig samen met:

- theaterwerkplaats Tiuri
- Landgoed Nuwenhuys
- Centrum internationaal Ethiopië
- Vso expo Breda.

2 Doel: continue aandacht voor het recht op onderwijs voor de EMB-doelgroep

- Binnen de netwerkorganisaties wordt de problematiek erkend.
- Leerplichtambtenaren van Rotterdam, Tilburg en Breda zijn voorgelicht.

Vergroten zichtbaarheid en maatschappelijke impact

1 Doel: Etaleren van excellent onderwijs

- Alle medewerkers werken mee aan de zichtbaarheid van de school. Dat is wekelijks terug te zien in het nieuws of op social media.
- Het excellentieprofiel is inhoudelijk verbreed en verdiept en aangepast van "thuis komen in de wereld" naar "thuis zijn in de wereld".
- Het excellentieprofiel "thuis komen in de wereld" is gedeeld met stakeholders.
- De EMB-populatie van Visio is meegenomen in de bewustwordingssessies.

2 Doel: Actief bezoeken van diverse beroepsopleidingen

- In alle regio's vinden bij relevante opleidingen gastcolleges plaats.

3 Doel: Vergroten internationale samenwerking

- Medewerkers van Visio Onderwijs nemen deel aan internationale (online) bijeenkomsten.
- Zowel leerlingen als medewerkers doen aan internationale samenwerking.

Inrichten van een slagvaardige organisatie

1 Doel: landelijke afspraken

- Het praktijkplein is aan de eisen van de huidige tijd aangepast.
- In VIVIS-verband zijn voor 80% van de vakken MB-leerlijnen geïmplementeerd.

Blijvend financieel gezond

1 Doel: financiële kaders

- Exploitatiebegroting is sluitend.
- De middelen voor het bestedingsplan worden conform plan besteed.

4.2 Sociale veiligheid

4.2.1 Gedragsregels in het onderwijs

Op onze school is er gerichte aandacht voor sociale veiligheid; het creëren van een klimaat waarin gelijkwaardigheid, acceptatie en respect belangrijke onderwerpen zijn voor leerlingen én medewerkers. We stimuleren gewenst gedrag en gewenste omgangsvormen tussen leerlingen, de medewerkers gaan op respectvolle wijze om met leerlingen en de medewerkers laten voorbeeldgedrag zien in hun omgang met leerlingen en in hun omgang met elkaar. Dit ondersteunen we met heldere gedragsregels die we de "Communicatieve Basishouding" noemen. Deze regels leest u in deze paragraaf.

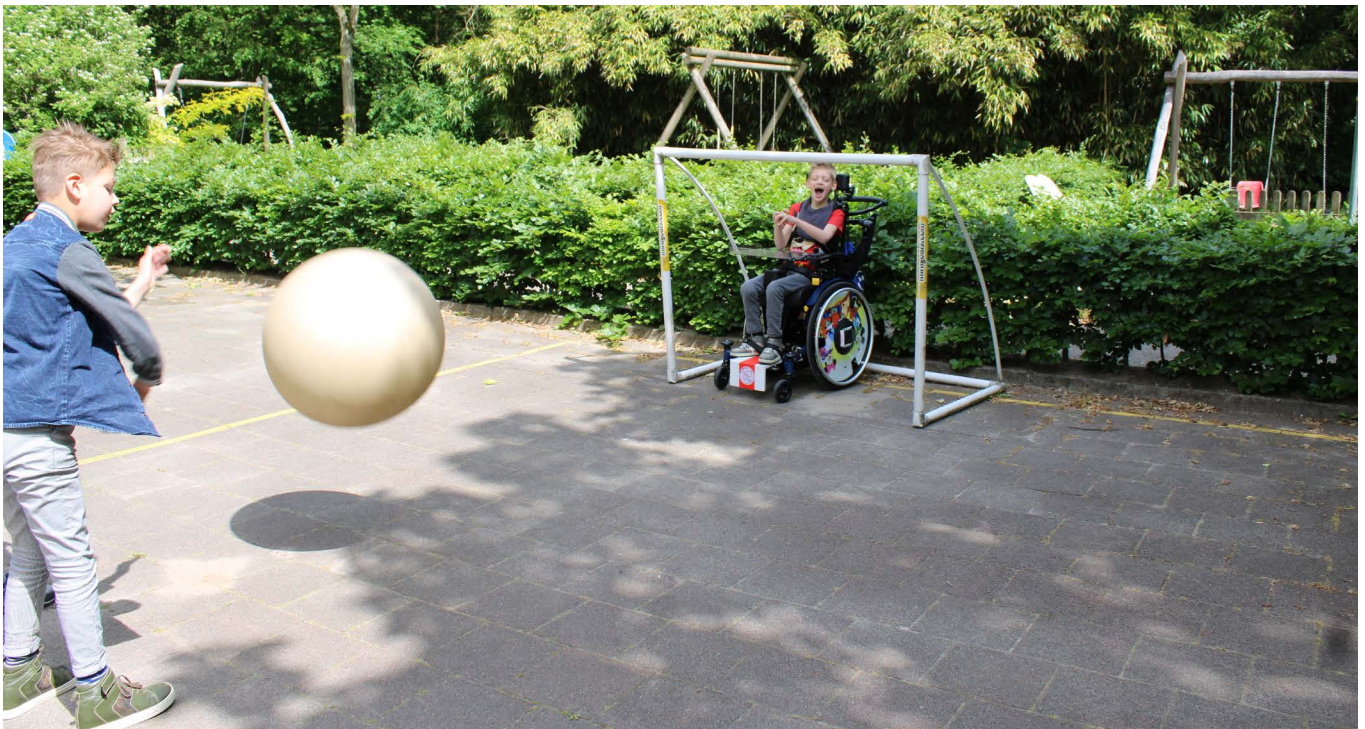
De wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling verplicht onderwijspersoneel om een vijfstappenplan te gebruiken als ze het vermoeden hebben van kindermishandeling en/of huiselijk geweld. Jaarlijks wordt hier via teamscholingen en/of een individuele digitale cursus met toetsing aandacht aan besteed. Ook is er een gedragscode seksualiteit en intimiteit opgesteld voor onze school. Hierin is de algemene Visio-visie op seksualiteit en intimiteit vertaald naar afspraken voor onze leerlingen, medewerkers en ouders. Deze gedragscode is op te vragen bij schoolleiding.

Orthopedagoog Mariëlle Jacobs is onze aandachtsfunctionaris sociale veiligheid. Zij coördineert het beleid rondom sociale veiligheid op onze school en is aanspreekpunt voor medewerkers, leerlingen en ouders.

4.2.2 Pedagogisch klimaat

De Communicatieve Basishouding is een uitgewerkte visie in de omgang met visueel meervoudig beperkte leerlingen. Deze door Visio Onderwijs Breda ontwikkelde methodiek is onder meer gebaseerd op "Totale Communicatie".

De Communicatieve Basishouding is gericht op het stimuleren van communicatie bij de leerling in al zijn facetten. Deze manier van werken wordt zowel didactisch als pedagogisch ingezet. Alle medewerkers worden hier regelmatig in geschoold en zijn zich bewust van deze basishouding.

Betrouwbaar

- Benader het kind consequent en kom je afspraken na.
- Blijf met je aandacht volledig bij de leerling vanaf het moment dat er contact is. Ga niet in op ruis vanuit de omgeving zonder het kind erbij te betrekken.
- Sluit een interactie altijd goed af.
- Richt de omgeving zo in, dat communicatie gestimuleerd wordt (ondersteunende communicatie binnen handbereik).

Gedreven

- Schep kansen voor het opdoen van ervaringen, tot het uitlokken van beurtgedrag en voor actie-reactie.
- Creëer zinvolle communicatiekansen op momenten dat je toch met het kind bezig bent in dagelijks terugkerende situaties.
- Laat duidelijk aan het kind merken dat je verwacht dat het communiceert (afwachtende houding).
- Volg het initiatief van het kind en beloon alle communicatiepogingen van het kind (bevestig door ja knikken/zeggen, instemmend benoemen).

Eigen wijze

- Let goed op wat het kind bezighoudt, benoem dit en speel daar zo veel mogelijk op in (meedoen).
- Ga zoveel mogelijk in op alle pogingen/initiatieven tot contact die het kind op zijn eigen wijze aangaat (ontvangstbevestiging geven/vragen).
- Spreek het kind aan met een vriendelijke uitstraling (intonatie, gezichtsexpressie, houding en stem).

Vernieuwend

- Laat het kind zien/voelen hoe het kan communiceren (voorbeeldfunctie).
- Maak gedurende de dag zo veel mogelijk gebruik van Totale Communicatie, passend bij het kind.
- Geef het kind genoeg tijd om te reageren op jouw communicatie om vervolgens hierop een initiatief te nemen.

Veilig

- Kondig jezelf altijd (fysiek) aan, wend je toe, kijk het kind aan en ga op ooghoogte van het kind zitten. Op deze manier volg je het initiatief van het kind en kun je hier goed op ingaan.
- Communiceer met alle betrokkenen zoveel mogelijk op dezelfde wijze met het kind (communicatiepaspoort).
- Zorg voor herkenning en voorspelbaarheid. Dit doe je door bijvoorbeeld herhaling en consequent te zijn.
- Verwoord voor het kind wat je gaat doen (je eigen handeling), wat je ziet bij het kind en wat je van het kind verwacht.

4.2.3 Visie op intimiteit en seksualiteit Visio Onderwijs Breda

Binnen Visio is er het document "Visie en beleid met betrekking tot seksualiteit en omgangsvormen". Deze geldt voor alle locaties en domeinen van Visio. De algemene visie van Visio op intimiteit en seksualiteit is "Ieder mens en dus ook iedere cliënt van Visio heeft recht op het ontwikkelen van zijn of haar seksualiteit en het beleven van intimiteit en seksualiteit op een manier die past bij zijn of haar leeftijd, niveau, wensen en mogelijkheden."

Er zijn grote verschillen tussen de kwetsbaarheid en afhankelijkheid van cliënten binnen Visio en tussen hun vragen, wensen en mogelijkheden op het gebied van seksualiteit. Dit vraagt om een vertaling van de algemene visie naar de doelgroep van onze school. Daarnaast is er een gedragscode seksualiteit en intimiteit opgesteld voor onze school. Hierin is de visie vertaald naar afspraken over seksualiteit en intimiteit voor onze leerlingen en medewerkers.

Voor alle leerlingen is er in hun schoolprogramma een aanbod op "seksuele ontwikkeling". Als school hebben we een stimuleringsregeling aangevraagd bij "Gezonde School" en deze is onlangs toegekend. Dit betekent dat wij op het gebied van seksualiteit en intimiteit onze kennis voor leerlingen, medewerkers en ouders kunnen uitbreiden en de aanpak verbeteren.

Ontwikkeling op het gebied van seksualiteit

Bij onze leerlingen is er naast de visuele beperking ook sprake van een verstandelijke beperking. De cognitieve ontwikkeling loopt hierdoor niet gelijk met de lichamelijke ontwikkeling van het kind. Dit maakt dat er een verschil kan zijn in de lichamelijke beleving van seksualiteit en de sociaal-emotionele beleving hiervan. Zo wordt er bijvoorbeeld een onderscheid gemaakt tussen de so-leerlingen en de vso-leerlingen en de wijze van troost bieden. Indien nodig hanteren wij de methode "Het Vlaggensysteem" om seksueel gedrag van leerlingen adequaat te beoordelen, het bespreekbaar te maken en om gepast te reageren.

Juist vanwege de visuele beperking van de leerlingen is het bieden van nabijheid belangrijk om het basisgevoel van veiligheid te waarborgen. De manier waarop deze nabijheid wordt geboden is altijd afgestemd op de leerling, waarbij gekeken wordt naar sociaal-emotioneel niveau en kalenderleeftijd.

Kwetsbaarheid

Voor onze leerlingen geldt dat zij behoren tot een groep die extra kwetsbaar is op dit gebied. Zij communiceren op een andere wijze, waarbij het belangrijk is dat gedrag en non-verbale communicatie adequaat geïnterpreteerd worden. Dit vereist een grote betrokkenheid en deskundigheid van zowel professionals als ouders. Samenwerking en communicatie tussen ouders en professionals is hierbij van groot belang.

Het is voor onze leerlingen moeilijk om grenzen te herkennen en aan te geven. Zij zijn gewend om aangeraakt te worden, bijvoorbeeld tijdens verzorgingsmomenten. Het onderscheidt maken tussen functionele en intieme aanrakingen is niet vanzelfsprekend. Dit geeft nogmaals het belang aan van duidelijke afspraken zoals beschreven in de gedragscode.

Preventie

Wanneer een leerling te maken krijgt met grensoverschrijdend gedrag op het gebied van seksualiteit kan de leerling die niet altijd duidelijk aangeven. Wanneer wij signalen opvangen worden deze altijd serieus genomen en onderzocht. Signalen kunnen bijvoorbeeld zijn een verandering in gedrag of verlies van vaardigheden zonder duidelijke oorzaak. Indien nodig wordt er gehandeld volgende de landelijke Meldcode.

Bewaken van de privacy

Onze leerlingen hebben in veel gevallen moeite met het herkennen en aangeven van grenzen. Een van de grenzen die makkelijk overschreden kan worden is privacy. Door de visuele beperking zien de leerlingen niet wat anderen kunnen zien. Daarnaast kunnen zij door de verstandelijke beperking niet altijd inschatten wat wel en niet passend is in welke situatie. Om deze reden is het belangrijk om de leerlingen op dit gebied te beschermen. Op welke manier we dit doen, staat beschreven in de gedragscode.

4.3 Aangepaste omgeving

Visio Onderwijs Breda biedt onderwijs aan een speciale doelgroep: alle leerlingen hebben een visuele en (ernstige) verstandelijke beperkingen en vaak ook een andere beperking of hulpvraag. De leeromgeving is volledig aangepast en afgestemd op deze speciale doelgroep. Dit betekent dat de gangen leeg en overzichtelijk zijn en dat in de klassen sprake is van ordening.

De omgeving en het pedagogisch handelen van de leerkracht bieden duidelijke structuren en is voorzien van diverse verwijzers. Op deze manier kan de leerling zich oriënteren binnen de school en/of klas; het geeft de leerling houvast zodat hij/zij zich fysiek, psychisch en sociaal veilig voelt om zich te verplaatsen binnen de school.

Voorbeelden van structuur:

- De opstelling in de klas is zoveel mogelijk hetzelfde: leerlingen creëren een beeld van de omgeving in hun hoofd. Zodra de klas van opstelling verandert klopt dit beeld niet meer en duurt het enkele weken voordat ze weer opnieuw gewend zijn. Dit kan verwarring en onduidelijkheid scheppen bij de leerling. Medewerkers zijn zich hiervan bewust.
- Er zijn vaste plaatsen in de klas: denk hierbij aan een vaste tafel waar de leerling kan werken, een vaste speelhoek, een vaste plek om te eten en een vaste plek in de ochtendkring.
- Er zijn herkenningspunten in de klas: bijvoorbeeld een rondje van schuurpapier als voelbare verwijzer achter op de eigen stoel aan de werktafel en een zacht bolletje als voelbare verwijzer achter op de stoel aan de eet- en drinktafel.

- Er zijn vaste looproutes in de klas: de leerlingen leren vaste routes aan. Bijvoorbeeld van de kapstok naar de stoel in de kring. Een route leren ze bijvoorbeeld als volgt: kapstok, langs de deur van de klas, muur volgen, met de rug tegen de tafel staan en dan recht oversteken. Op de stoel de eigen verwijzer voelen.

4.4 Burgerschapsvorming: "thuis komen in de wereld"

Missie van cluster 1

Leerlingen met een visuele beperking doen volwaardig mee in de maatschappij, passend bij ieders individuele mogelijkheden. Wij willen ieder kind en iedere jongere een perspectief op de toekomst bieden. Dit doen wij door sterk onderwijs en goede begeleiding. Hieronder verstaan wij het volgende: onderwijs en begeleiding richten zich op kwalificatie, socialisatie en subjectificatie waarbij we iedere leerling stimuleren tot maximale ontwikkeling te komen op deze gebieden met als resultaat dat zij over de competenties beschikken om passend bij hun individuele mogelijkheden mee te doen in de maatschappij.

Visie

Cluster 1 vindt actief burgerschap belangrijk omdat we willen dat onze leerlingen betrokken burgers worden die een bijdrage leveren aan een betere wereld. Het gaat erom dat de leerling zichzelf leert kennen en leert zien als onderdeel van zijn omgeving. We kiezen daarbij voor een positieve benadering en verbindende thema's.

De nadruk ligt op het je open stellen voor anderen, leren van elkaar en betrokken zijn. Wereldburgers stellen betrokkenheid als daad tegenover onverschilligheid. Ze leveren een positieve bijdrage aan de gemeenschap en ontwikkelen daardoor ook zichzelf.

Ons motto met betrekking tot burgerschap is "opleiden tot burgers die meedoen in de wereld". Dit passend bij ieders individuele mogelijkheden. Meedoen in de wereld bevat voor leerlingen met een visuele beperking twee dimensies:

- het leren meedoen met een visuele beperking
- het leren meedoen als burger in de maatschappij, en breder, in de wereld.

De leerlingen van Visio Onderwijs Breda nemen deel aan de in dit hoofdstuk beschreven activiteiten om te werken aan de sociale-, burgerschaps- en KSF-competenties.

Sociale competenties

Zelfstandigheid, zelfredzaamheid, welbevinden, samenwerken.

Burgerschapscompetenties

Democratisch handelen, maatschappelijk verantwoord handelen, omgaan met conflicten, omgaan met verschillen.

KSF-competenties

Mee kunnen doen met een visuele beperking, zelfbeleving, mee willen doen in de maatschappij. Dit doen wij door twee voortdurend terugkomende activiteiten:

- "Kom binnen": leerlingen uit het reguliere onderwijs uit Breda en leerlingen van Visio Onderwijs Breda ontmoeten elkaar bij ons op school in het kader van burgerschapsvorming. Hieraan zijn vaste doelen verbonden.
- Samenwerking met landgoed Nuwenhuys, een dagbestedings- B&B- en evenementenlocatie met als doelstelling de interactie te bevorderen tussen mensen met en zonder beperking.

- Deelname aan activiteiten georganiseerd door "Breda gelijk" (voorheen "Breda actief") een organisatie die zich inzet voor mensen met alle soorten beperkingen met als doel inclusiviteit te bevorderen.
- Deelname aan kunstprojecten georganiseerd door het stedelijk museum Breda.
- Samenwerking met een school in Ethiopië op leerkracht-, leerling- en directieniveau.
- Deelname aan het schoolkamp.

Tijdens deze activiteiten komen de leerlingen in aanraking met verschillende vaardigheden die we in een schoolse setting niet kunnen realiseren. Door in een andere omgeving met elkaar om te gaan, anderen te ontmoeten en met elkaar te "leven en werken", gaan kinderen op een andere manier met elkaar om. Daarnaast komen de kwaliteiten van ieder kind in andere situaties meer aan bod zodat iedereen kan zijn wie hij of zij is. Alle leerlingen van Visio Onderwijs Breda doen mee aan deze activiteiten.

5 Medezeggenschap

Ouderparticipatie

Visio Onderwijs hecht zeer aan een actieve betrokkenheid van u als ouder/verzorger bij het onderwijsleerproces van uw kind, zowel op het so als op het vso. U kent uw kind tenslotte het beste en het onderwijs sluit beter aan bij uw kind wanneer er regelmatig overleg en contact is tussen u en de leerkrachten. Visio verwacht dat u ook zelf contact opneemt als u vragen heeft over of problemen met het onderwijs aan uw kind. Visio probeert u zo goed mogelijk te informeren en te betrekken bij alles rond de school en uw kind. Lees meer daarover in [deel 2 van de schoolgids](#).

Aan het begin van elk schooljaar wordt er in elke klas een klassenouder gekozen. De klassenouder communiceert met andere ouders uit de klas op verzoek van de leerkracht.

Eens per twee jaar maakt de klassenleiding met u een afspraak voor een huisbezoek. De school krijgt dan een beeld van de thuissituatie en kan hier op inspelen in het contact met uw kind.

Dagelijks ontvangt de ouder het (digitale) heen-en-weerschriftje Parro via de groepsleerkracht. Dit is een app waarin we de gang van zaken van het kind bijhouden. Ieder jaar draait er in alle groepen een gezamenlijk thema. We nodigen u graag uit voor de afsluiting van dit project. Er is altijd een mogelijkheid een gesprek aan te vragen met de mentor of leerkracht over de voortgang van uw kind.

Ouderraad

We hebben een actieve ouderraad. De ouderraad organiseert en ondersteunt het team bij allerhande activiteiten. Daarnaast organiseert de ouderraad ieder schooljaar een informatieavond over een onderwerp dat gekozen wordt door de ouder/verzorger.

De namen van de leden van de ouderraad zijn:

- Maaïke Oosterhof, voorzitter en MR-lid
- Veronique Lans, penningmeester
- Colinda Gijsen, secretaris,
- Daniëlle Plomp
- Manon van Haften
- Sandra Schonewille
- Mirjam van Harmelen
- Ingrid van den Wittenboer.

Namens onze school zijn de MR, de schoolleider en een coördinator vertegenwoordigd in de ouderraad.

Medezeggenschapsraad

We kennen diverse overleggen zoals de wettelijk verplichte Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad op landelijk niveau met als gesprekspartner de Raad van Bestuur én Medezeggenschapsraden op lokaal niveau met als gesprekspartner de schoolleider. Lees meer daarover in [deel 2 van de schoolgids](#).

Een afvaardiging van elke school en aob-afdeling heeft zitting in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) van Visio Onderwijs. De GMR en lokale Medezeggenschapsraden geven advies of instemming met voorgenomen besluiten over allerlei beleidszaken van Visio Onderwijs. Lees meer daarover in [deel 2 van de schoolgids](#).

Monique Slaats	MR- en GMR-lid
Els Brouwers	MR- en GMR-lid
Frans Spijkers	ouderlid GMR
Lien de Vries	MR lid
Maaïke Oosterhof	ouderlid MR en voorzitter ouderraad
Christel Emans	ouderlid MR
Fred Kessels	ouderlid MR
Eveline Riley	ouderlid MR
Quincy Meijers	MR-lid aob
Jorg van Wanrooij	MR-lid aob

Leerlingenraad

De leerlingenraad is een vertegenwoordiging van leerlingen uit zowel de so-afdeling als de vso-afdeling van de school. De leerlingenraad denkt mee over zaken op school, zoals schoolkamp, disco en andere activiteiten. De leerlingen leren luisteren naar elkaar en leren samen beslissingen nemen. De leerlingenraad komt drie keer per jaar bij elkaar onder begeleiding van een medewerker van de school.

6 Bijzondere samenwerkingen

Intern, binnen Visio

Visio "De Blauwe Kamer" flexzorg biedt Buitenschoolse Specialistische Begeleiding (BSB), weekendopvang, logeeropvang en vakantieopvang. Het komende schooljaar zal onderzocht worden of de buitenschoolse specialistische begeleiding therapieën die anders in de thuisituatie plaats zouden moeten vinden op zou kunnen pakken. Criteria voor gebruikmaking van één van deze voorzieningen zijn op te vragen bij: buitenschoolsespecialistischebegeleiding@visio.org.

Zorg in onderwijs

Belangrijk voor onze leerlingen is de zorg in onderwijs die vanuit de flexzorg op de school wordt ingezet. De meeste leerlingen hebben meer zorg en begeleiding nodig dan de leerkracht en onderwijsassistent kunnen bieden. Dit is bekend bij de wetgever en daarom zijn er mogelijkheden gecreëerd binnen meerdere zorgwetten om deze extra begeleiding op school vorm te geven. Heeft uw kind een WLZ-indicatie met de functie Begeleiding Groep (BG) dan gaan wij tijdens het intakegesprek of de jaarlijkse OPP-bespreking met u in gesprek over de inzet van deze functie tijdens onderwijstijd. Heeft uw kind een zorgarrangement vanuit de gemeentelijke zorg voor jeugd? Dan overleggen wij tijdens deze bespreking graag met u welke ruimte dit arrangement biedt voor aanvullende zorg en begeleiding op school. Ook zal in het intake- of het jaarlijkse OPP-gesprek besproken en vastgelegd worden om hoeveel dagdelen of uren het voor uw kind gaat en waar de extra zorg- of begeleidingsuren aan besteed worden. De leerkracht van uw kind zal tijdens dit gesprek een zorginventarisatieformulier met u doornemen. Aan de hand van dit

formulier zal iemand van Visio Flexzorg contact met u opnemen over het verdere verloop en de uitvoering van de zorg. De zorg wordt voornamelijk verleend door een (vervangende) cliëntbegeleider. Is dit niet te realiseren? Dan wordt dit overgenomen door de onderwijsassistent of de leraar. De verantwoordelijkheid voor de te leveren zorg ligt bij de Flexzorg van Visio woon- en dagcentrum De Blauwe Kamer.

De afgesproken zorguren blijven gehandhaafd tot de volgende OPP-bespreking. Tijdens de OPP-bespreking worden de afgesproken uren op inhoud en hoeveelheid geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Therapeuten, werkzaam in dienst van school en vanuit een eigen praktijk

Aan de school in Breda zijn therapeuten zoals fysiotherapeuten, logopedisten en ergotherapeuten verbonden. Zij zijn gespecialiseerd in het bieden van zowel onderzoek- en voortgangsdagnostiek als onderwijsondersteuning en behandeling. De Commissie Leerlingenzorg geeft al dan niet toestemming voor nader onderzoek, voortgangsdagnostiek of behandeling binnen onderwijstijd. We vragen u als ouder/verzorger altijd om toestemming voor het uitvoeren van onderzoek of het behandelen van uw kind.

Samenwerking binnen het onderwijsveld met andere scholen in het speciaal onderwijs

Sinds 2017-2018 werken wij samen met de reguliere basischolen in Breda aan het bevorderen van integratie en voorkomen van segregatie. We zetten de deur van onze (v)so-school met ernstig meervoudig beperkte leerlingen open voor normaal lerende kinderen. Wat kunnen we van elkaar leren? In het kader van burgerschapsvorming en werken aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. Onze leerlingen en de normaal lerende leerlingen profiteren hier voor hun verdere leven van. Accepteren van verschillen speelt een belangrijke rol in de maatschappij.

Samenwerking in de regio gericht op onderwijs aan cluster 1 EMB/VVB doelgroep

Onderwijszorgarrangement (OZA)

Visio Onderwijs Breda is geselecteerd om deel te nemen aan Experiment Onderwijszorgarrangementen. Het doel van het experiment is te onderzoeken of door afwijking van specifieke onderdelen van de onderwijswetgeving beter passend maatwerk kan worden gegeven aan kinderen/jongeren met een complexe

ondersteuningsbehoefte op het gebied van onderwijs en zorg. Zo kunnen zij onderwijs en zorg krijgen die aansluit op wat zij nodig hebben, op een plek waar zij zich veilig voelen en waar zij zich weer kunnen ontwikkelen. Een onderwijszorgarrangement integreert jeugdhulp, zorg en onderwijs tot een passende maatwerkoplossing. Binnen een onderwijszorgarrangement is de ontwikkeling van de jongere het uitgangspunt. Het besluit heeft in de eerste plaats tot doel dat wordt voorkomen dat jongeren uitvallen of thuis komen te zitten. In de tweede plaats stelt het jongeren die al thuiszitten in staat hun ontwikkelpotentieel te benutten en weer deel uit te gaan maken van het onderwijs. Wij zijn voor dit doel een samenwerking aangegaan met KDC "De Zandoogjes" van Amarant.

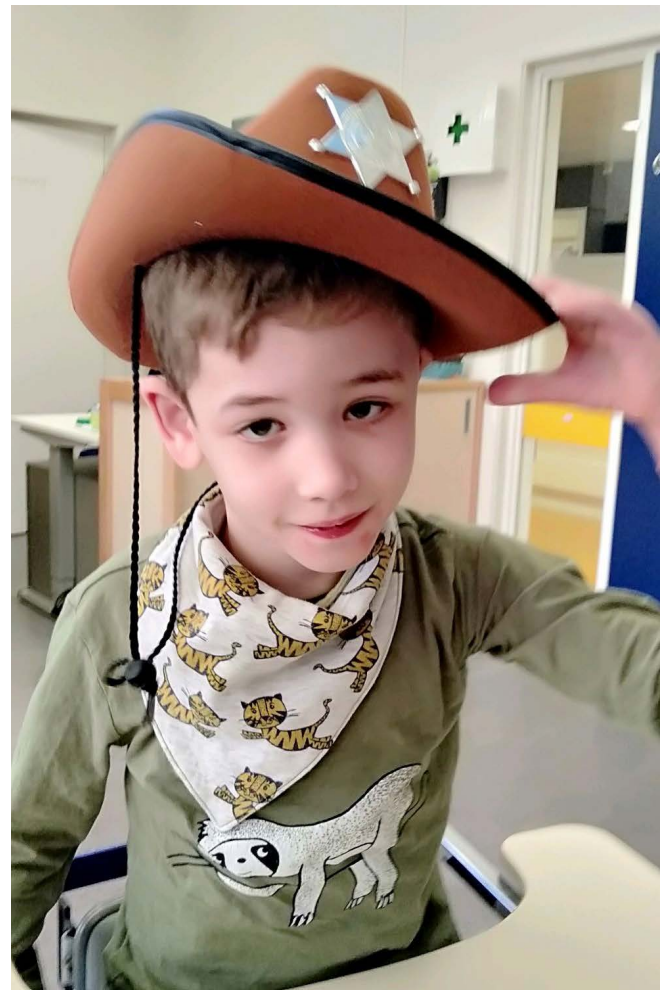
Inzet zorgarrangeur

Visio onderwijs Breda maakt al jaren gebruik van zorg in onderwijstijd door de inzet van zorgassistenten in de klassensituatie (zio). De school wil, door samen te werken met de zorgarrangeur die zicht heeft op de inzet van zorg in onderwijs op andere scholen, dit beleid opnieuw onder de loep nemen. Beoogd wordt een collectieve inzet/bekostiging van zorg in onderwijs voor de doelgroep leerlingen met een Wlz-indicatie. Voor zio werkt Visio Onderwijs Breda samen met Visio zorg. Dit is een beproefd concept waarbij de onderlinge samenwerking als een automatische wordt ervaren.

Een vast team van leerkrachten, onderwijsassistenten en pedagogisch medewerkers biedt alle leerlingen de ondersteuning die nodig is om onderwijs te kunnen volgen.

Belangrijke aandachtspunten zijn onder meer:

- vermindering van regeldruk
- continuïteit van zio voor alle betreffende leerlingen
- afspraken over zorgcontractering
- scholingsmogelijkheden met betrekking tot de pedagogische en didactische benadering van leerlingen voor betrokken beroepskrachten vanuit de gezamenlijke zorg en onderwijs in de onderwijssetting
- vermindering van organisatorische ruis door verschillende CAO's en regelgeving in het onderwijs en de zorg
- over de inzet van zio wordt nu nog voor elke individuele leerling met ouders/verzorgers een afzonderlijke afspraak gemaakt. Onderzocht zal worden of zio beter ingezet kan worden. De bevindingen worden gedeeld met de belanghebbende.

Yme met de cowboyhoed uit de liedjeskist.

Visio Onderwijs

Visio Onderwijs is er voor kinderen van 4 tot 20 jaar met een visuele beperking, al dan niet in combinatie met een andere beperking. Visio Onderwijs biedt speciaal onderwijs (so), voortgezet speciaal onderwijs (vso) en onderwijs aan kinderen met een (ernstige) meervoudige beperking ((e)mb).

“Perspectief voor elk kind” is een belangrijk uitgangspunt van ons onderwijs. We willen als onderwijsorganisatie ieder kind, ongeacht de individuele beperkingen, een perspectief voor de toekomst bieden.

Ruim 80% van de kinderen met een visuele beperking gaat naar een gewone school met behulp van ambulante onderwijskundige begeleiding door Visio. Daarnaast heeft Visio onderwijslocaties in vijf gemeenten: Amsterdam (so, vso, (v)so-mb), Breda ((v)so-mb), Grave (so, vso, (v)so-mb), Haren (so, (v)so-mb) en Rotterdam (so, vso en (v)so-mb).

De kerndoelen zoals die binnen het reguliere onderwijs gelden zijn het uitgangspunt. Leerlingen vanaf 12 jaar kunnen praktijkonderwijs, vmbo of havo volgen in Amsterdam, Rotterdam en Grave.

Koninklijke Visio
expertisecentrum voor
slechtziende en blinde mensen

www.visio.org

Volg ons op:

